

2026 m. lietuvių kalbos ir literatūros baigiamųjų darbų vertinimo GAIRĖS (koreguotos)

VBE, PUPP rašinių vertintojams

ĮVADINĖS PASTABOS

Lietuvių kalbos ir literatūros baigiamųjų darbų vertinimo gairės atnaujintos remiantis 2024–2025 m. m. VBE darbų analize. Kalbos aprašas (toliau – Aprašas) papildytas aktualiais vertinimui žodyno, žodžių darybos, morfologijos ir sintaksės atvejais, stiliaus trūkumų vertinimo pavyzdžiais. Prie Aprašo pridėta nauja dalis – „Baigiamųjų darbų vertinimo gairių priedas (susitarimai, pastabos)“. Čia sukelti aktualūs netipiniai, klaidomis baigiamuosiuose darbuose nelaikytini kalbos taisyklingumo ir stiliaus vertinimo atvejai. Kalbos taisyklingumas ir stilius vertinami atsižvelgiant į Apraše pateiktus principus ir kalbos klaidų sąrašus. Aprašas nėra skirtas naudoti kaip ugdymo priemonė. Jis parengtas, kad vertinamų atvejų nereikėtų ieškoti „Kalbos patarimuose“, nagrinėti tų atvejų vertinimo laipsnių ir pan., kad vertinimas būtų vienodesnis.

Kaip papildomais remtasi toliau nurodytais šaltiniais:

1. Rašyba. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2022 m. sausio 6 d. nutarimu Nr-1 (190) patvirtintos lietuvių kalbos rašybos taisyklės – leidinys „Lietuvių kalbos rašyba: taisyklės, komentarai, patarimai“. Prieiga internete: https://vlkk.lt/media/public/file/Nutarimai/Ra%C5%A1yba_2022.pdf.

2. Skyryba. Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės, patvirtintos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2019 m. lapkričio 7 d. Nr. N-8 (178). Prieiga internete: <http://www.vlkk.lt/vlkk-nutarimai/nutarimai/nutarimo-del-lietuviu-kalbos-taisykles>.

3. Žodynas ir gramatika.

3.1. „Dabartinės lietuvių kalbos žodynas“ (7-as, 8-as leid.), prieiga internete per <http://lkiis.lki.lt/>.

3.2. „Bendrinės lietuvių kalbos žodynas“, prieiga internete: <http://bkz.lki.lt/>.

3.3. „Dabartinės lietuvių kalbos gramatika“ (4-as leid., 2005).

3.4. „Praktinė bendrinės lietuvių kalbos gramatika“, 2024, prieiga internete www.vlkk.lt/media/public/file/Leidiniai/Praktinė_lietuvių_kalbos_gramatika_Epdf.pdf.

3.5. Kalbos klaidų sąrašas (toliau – KKS, prieiga internete: <http://www.vlkk.lt/aktualiausias-temos/didziosios-klaidos/zodyno>).

3.6. „Kalbos patarimai“ („Gramatinės formos ir jų vartojimas“, 2002; „Sintaksė: 1. Linksnų vartojimas“, 2003; „Sintaksė: 2. Prielinksnų ir polinksnų vartojimas“, 2003; „Sintaksė: 3. Įvairūs dalykai“, 2003). Iš šio

šaltinio į Aprašą įtraukti tik tie atvejai, kurių vertinimas visiškai aiškus, kurie nekelia abejonų ir apie kuriuos kalbėta mokymo procese. Atnaujintų „Kalbos patarimų“ prieiga internete: <https://ekalba.lt/kalbos-patarimai>.

4. Teksto raiška. Žr. Rekomendacijas dėl stiliaus trūkumų vertinimo VBE rašiniuose, prieiga internete: <https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/10600>.

Gairių struktūra

Gairių pradžioje (1–10 psl.) pateikiamas klaidų žymėjimas per brandos egzaminus, rašinių turinio, citatų skyrybos, rašybos aktualijos. Toliau (11–47 psl.) pateikiamas pats Aprašas.

1. KLAIDŲ ŽYMĖJIMAS PER BRANDOS EGZAMINUS

Žymėjimas	Kl. tipas	Komentaras
arg	I. Turinio klaidos	Argumentavimo trūkumas (probleminio klausimo svarstymo turinio trūkumas)
int		Teksto interpretavimo trūkumas
F ₁		Netikslumas, susijęs su pasirinktu kultūriniu kontekstu, ir teksto interpretacijos, ir probleminio klausimo svarstymo rašinyje; netikslumas, susijęs su argumentavimui pasirinktos medžiagos faktais.
F ₂		Probleminio klausimo svarstyme – netikslumas, susijęs su užduotyje pateiktu tekstu, interpretacijoje – netikslumas, susijęs su pateikto teksto turiniu, netinkamai vartojama literatūrologijos sąvoka.
f		Mažoji fakto klaida, nenaikinanti argumento ar interpretacijos pagrįstumo
S		Rašinio struktūros trūkumai
l		II. Kalbos taisyklingumo klaidos
v	Skyrybos klaida	
gr	Gramatikos, žodyno klaidos: morfologijos, linksnių ir prielinksnių vartojimo, sakinio dalių ir sakinių jungimo klaidos	
st	III. Raiškos klaidos	Stiliaus, logikos klaidos
		Logikos trūkumai
		Tikslumo trūkumai
		Aiškumo trūkumai
		Glaustumo trūkumai
ak	Akies klaida. Trys akies klaidos – viena raštingumo klaida.	

2. TURINIO VERTINIMO AKTUALIJOS

2.1. FAKTO KLAIDŲ PAVYZDŽIAI

Fakto klaidos	Teksto interpretacija	Probleminio klausimo svarstymas
F ₁	Kontekstas	Kontekstas
	<ul style="list-style-type: none"> • Kaip ir garsaus lietuvių poeto Maironio, Putino vaizdai neturi jokios geografinės vietos ir nėra susieti su niekuo kitu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jų maištas buvo prasmingas, nes sovietams nepavyko užimti televizijos bokšto, o žinia apie sovietų agresiją pasklido po pasaulį ir pagreitino Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą. • Pagrindinis veikėjas – Antanas Garšva – dėl slogių gyvenimo patirčių yra lengvai palaužiama asmenybė, per kūrybą ieškanti teisingumo.
F ₂	Analizė ir interpretavimas	Argumentavimas
	<ul style="list-style-type: none"> • Autorė bando suprasti, kokį kvapą ji jaučia ir ką tai jai suteikia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Romano pagrindinis veikėjas Faustas suvilioja merginą Gretą ir priverčia ją akiai jį įsimylėti.

- Jeigu probleminio klausimo svarstymo rašinyje ar teksto interpretacijoje mokinys remiasi privalomo autoriaus kontekstu ir visu kūrinium, bet nesiremia duotu tekstu ar neanalizuoja duoto teksto, visas darbas nevertinamas.
- Jei parašyta privalomo autoriaus pavardė, kūrinio pavadinimas, bet tekstu visiškai nesiremiama ar jis neanalizuojamas, visas darbas nevertinamas.
- Kūrinių faktus ar kitokius šaltinius, kuriais remiasi mokiniai argumentuodami ar interpretuodami, privalu patikrinti.
- Jeigu mokinio darbe žodžiai nesuskaičiuoti, juos suskaičiuoti privalu.
- Rašinio turinys vertinamas iki pabaigos, o raštingumas ir raiška – iki 450 žodžių A kurso ir 400 žodžių B kurso ribos. Klaidos žymimos iki 0 taškų.

2.2. SKYRYBOS VERTINIMO AKTUALIJOS

Paiškintus įvairius probleminius skyrybos atvejus galima rasti prof. A. Drukteinio knygoje „Lietuvių kalbos skyryba. Taisyklės, komentarai, patarimai“ arba VLKK svetainėje (<http://www.vlkk.lt/naujienos/kitos-naujienos/naujas-leidiny-lietuviu-kalbos-skyryba-taisykles-komentarai-patarimai>).

ATVEJIS	KLAIDA	PASTABOS, PAVYZDŽIAI
SKYRYBOS NAUJOVĖS		
3.3. Gali būti laikomi lygiaverčiais ir atskiriami kableliais ne vieno pagrindo požymius nurodantys	–	a) <i>Šią kalbos sritį daugiausiai tyrė akademikas(,) habilituotas daktaras(,) profesorius Zigmąs Zinkevičius.</i>

a) derinamieji pažyminiai ar priedėliai prieš pažymimąjį žodį; b) nederinamieji pažyminiai po pažymimojo žodžio.		b) <i>Tarp jo dirbinių – ir dekoratyvios verpstės iš juodmedžio(,) su pritvirtintomis kaulo roželėmis bei žiedais.</i>
3.4. Vienarūšės sakinio dalys be jungtukų, susijusios ne išvardijamaisiais, o priešinio, priešasties, sąlygos santykiais, atskiriamos brūkšniais.	v	<i>Jis bus ne kunigas – daktaras ar poetas.</i> Skryba kableliu laikoma klaida.
4.2 punkto pastaba dėl žodžio pavyzdžiui.	–	Kai pavyzdžiui yra ne įterpinys, o jungiamasis žodis, po jo gali ir nebūti kablelio (<i>Kai kuriose miško vietose, pavyzdžiui(,) eglynuose, buvo pažliugę.</i>
4.3. Aiškinamoji sakinio dalis su išskirtį, įtrauktį ar atskirtį reiškiančiais jungiamaisiais žodžiais be, išskyrus, įskaitant (<i>ir</i>), kitaip negu (<i>nei</i>), neišskiriant (<i>ir</i>), <i>ne(i)skaitant</i> , atvirkščiai negu (<i>nei</i>), priešingai negu (<i>nei</i>), skirtingai negu (<i>nei</i>), skirtingai nuo išskiriama kableliais.		<i>Biologas atkreipė dėmesį, kad, priešingai nei šelmeninės, langinės kregždės gyvena kolonijomis.</i> <i>Šis romanas, skirtingai negu ankstesnieji, grynai „angliškas“.</i>
4.6. Vienavardė sakinio dalis su lyginamosiomis dalelytėmis kaip, lyg, tarsi ir pan. gali būti a) išskiriama, b) atskiriama, c) neskiriama.	–	<i>Atsiveria dieviškai didingas ir tyras(,) tarsi nepaliestas žmogaus(,) gamtovaizdis.</i>
5.1. Išplėsta dalyvinė, pusdalyvinė ar padalyvinė aplinkybė arba dvi ir daugiau neišplėstų gali būti išskiriamos kableliais.	–	<i>Liucė valgomajame dengė stalą, bet(,) išgirdusi svečių(,) tuoj išbėgo jo pasitikti.</i> Lyjant ar sningant(,) nemalonu keliauti.
5.2. Dalyvinėms, pusdalyvinėms ar padalyvinėms artimos aplinkybės su dalelyčių samplaikomis nors ir, kad ir ar dalelyte irgi ir pan. gali būti išskiriamos kableliais.	–	<i>Tais metais(,) nors ir negausiai(,) jis vėl pradėjo kurti.</i>
6.2. Neskiriamas po pažymimojo žodžio einantis nederinamasis pažyminys, išreikštas prielinksnine konstrukcija, įnagininku, padalyvine žodžių grupe arba prasidedantis žodžiais vardu, pavarde, pravarde, tema, antrašte, pavadinimu.	v	<i>Viename sodžiujė gyveno neturtėlis žmogus vardu Petras Banys.</i> Tokių konstrukcijų skyrimas laikomas klaida.
6.7. Su dalelytėmis nors (ir), kad ir, kaip ir pan. einantis pažyminys arba	–	<i>Visą dieną(,) nors ir iškankinti ligų(,) kaliniai rovė kelmus.</i>

priedėlis išskiriamas kableliais, jei norima parodyti antrinę aplinkybinę reikšmę ar jis suprantamas kaip neišplėtotas savarankiškas teiginys ir pasakomas išskiriamąja intonacija.		<i>To žemės kempelio(,) kaip didžiausios šventenybės(,) nusilenkia paliesti net rūsčiausios širdies žmonės.</i>
7.2. Palyginimai prie aukštesniojo laipsnio būdvardžių, dalyvių arrieveksmių, reiškiantys ne kiekį , o bendresnį lyginimą, gali būti išskiriami .	–	<i>Renginys bus ilgesnis(,) nei pernai metais(,) ir gal įdomesnis.</i>
8.2. Įterpinys gali būti išskiriamas kartu su sujungiamuoju jungtuku, išskyrus ar, arba, nei . Įterpinys skiriamas kartu su jungiamosios paskirties neturinčiu jungtuku o .	–	<i>Ir(,) svarbiausia – mokykla buvo pustuštė. Tai šiandienę visuomenę vis labiau verčia žinių, o tiksliau – žinojimo visuomene. Jei įterpinys skiriamas kartu su prijungiamuoju jungtuku, skyrybos klaida.</i>
11.5. Veiksmažodžiai nėra, yra, neturi, turi ir po jų einančio įvardžio kas linksnių formos,rieveksmiai kur, kada ir pan. su bendratimi ar su apstabarėjusia asmenuojamąja forma gali būti suprantami arba kaip apstabarėjusios vientisos konstrukcijos – tada rašoma be skyrybos ženklų, arba kaip savarankiški tariniai – tada rašomas kablelis, atskiriant nepilnos sandaros šalutinius dėmenis.	–	<i>Matyt, nėra(,) kas pasako jam visą tiesą. Netikiu, kad nebūtų(,) kam nors retkarčiais pas ją užėiti.</i>
11.7. Šalutinis dėmuo gali būti neišskiriamas , jei prieš jį eina dalelytė, panaikinanti šalutinio dėmens intonacinį savarankiškumą.	–	<i>Neišmaniau(,) net ką jam patarti(,) ir sutrikusi tylėjau.</i>
15.6. Jei autoriaus žodžiai nepratęsia tiesioginės kalbos, po tiesioginės kalbos prieš autoriaus žodžius galima rašyti tašką ir didžiąja raide pradėti autoriaus žodžius.	–	<i>„Aš nesakau, kad taip dariau iš meilės. / Iš pareigos dariau.“ Įsipareigojimo tema svarbi visoje Justino Marcinkevičiaus kūryboje.</i>
Taip pat , <i>kareiviai pasiima šeimos nuotrauką, kad tada, kai atrodytų, jog viskas prarasta, širdyje pajustų nors lašėlį šilumos ir suprastų, kad yra dėl ko stengtis.</i>	v	Dalelytė taip pat nelaikoma modaliniu žodžiu, todėl jos skyrimas yra skyrybos klaida.
<i>Jos apysakoje „Sename dvare“ pagrindinės veikėjos Marijos – mamatės (1) paveikslas ypatingas. Kūrinio veikėjas – vaikas (1) aprašomas kaip vargšas, (2) su per dideliais batais.</i>	–	1. Brūkšnį galima vertinti kaip tapatumo priedėlį, skiriamą iš vienos pusės. 2. Kablelį čia suprantame kaip aiškinimą (aiškinama būdo aplinkybė – kaip <i>kaip vargšas – su per dideliais batais</i>).

SUSITARIMAI

XIX a. pab., XX a. pr. rašytoja Šatrijos Ragana.	–	Nepabrėžiamos ribos, apytiksliai nusakomas laikas.
Skyrybos ženklas rašomas eilutės pradžioje.	v	Viena klaida visame darbe.
Nemotyvuotos kabutės, nelietuviškos kabutės.	v	Viena klaida visame darbe.
Kaip įterpinį visame darbe skiria <i>tačiau</i> .	v	Viena klaida visame darbe.

CITATŲ SKYRYBA (suderinta su prof. A. Drukteinu)

	<i>Klaidingos skyrybos pvz.</i>	<i>Taisyklingos skyrybos pvz.</i>
Citatų skyryba sakinio pabaigoje		
<p>Kai citatą sudaro atskiras sakinys ar keli sakiniai, po įvadinių žodžių dedamas dvitaškis, o citata (pradedama rašyti didžiąja raide) paprastai rašoma toje pačioje eilutėje. Sakinio galo ženklai citatos sakinio pabaigoje rašomi prieš uždaromąsias kabutes.</p> <p>Šauktukas citatos pabaigoje turėtų likti, šiuo atveju tai intonacijos ženklas.</p>	<p><i>Pirmasis segmentas prasideda žodžiais: „Jiedu atsiskyrė labai draugiškai.“</i></p> <p><i>Lyg save ramindamas vyras teigia: „Kitą kartą jis būsiąs atsargesnis!“</i></p> <p><i>Vyras norėdamas parodyti savo orumą sušunka: „Tamsta, čia mano garbės klausimas!“</i></p>	<p><i>Ciceronas sakė: „Ižangai reikia kuo daugiau svarumo ir kuo mažiau spindesio.“</i></p> <p><i>Šiandien klausia manęs: „Kur buvai?“</i></p> <p><i>Lengva pasakyti: „Kirsk sau...“</i></p> <p><i>Vyras norėdamas parodyti savo orumą sušunka: „Tamsta, čia mano garbės klausimas!“</i></p>
<p>Vietoj praleistos ilgesnės teksto dalies turi būti rašomas kupiūros ženklas.</p> <p>Sakinio pradžioje ir pabaigoje kupiūra gali būti žymima: [...] <...> (...)/.../ ...</p> <p>Sakinio viduryje kupiūra gali būti žymima: [...] <...> (...)/.../ (daugtaškis sakinio viduryje netinka, laikomas klaida).</p> <p>Jei kas praleista, tinka ženklas <...>, tačiau citatos pradžioje jis nebūtinai (klaida nelaikome).</p> <p>PASTABA.</p> <p>Po <i>perlus</i> taško jau nereikia, nes citata nepilna. Nebereikia, net jei buvo citatos pabaiga, nes tai į sakinio sudėtį įeinanti citata.</p> <p>Jei netinka kablelis, galima dėti brūkšnį.</p>	<p><i>Vyras ilgai svajoja apie ją, o užmigęs sapnuoja, kad sunkiai ieško pamesto panelės perlo („<...> gaudo rieškučiomis Pietų vandenyne perlus.“).</i></p>	<p><i>Vyras ilgai svajoja apie ją, o užmigęs sapnuoja, kad sunkiai ieško pamesto panelės perlo („gaudo rieškučiomis Pietų vandenyne perlus“).</i></p> <p><i>Vyras ilgai svajoja apie ją, o užmigęs sapnuoja, kad sunkiai ieško pamesto panelės perlo („<...> gaudo rieškučiomis Pietų vandenyne perlus“).</i></p> <p><i>Vyras ilgai svajoja apie ją, o užmigęs sapnuoja, kad sunkiai ieško pamesto panelės perlo, „gaudo rieškučiomis Pietų vandenyne perlus“.</i></p> <p><i>Vyras ilgai svajoja apie ją, o užmigęs sapnuoja, kad sunkiai ieško pamesto panelės perlo – „gaudo rieškučiomis Pietų vandenyne perlus“.</i></p>

<p>Pabaigoje nerieikia kupiūros ženklo, net ir daugtaškio gali nebūti, tačiau klaida nelaikome.</p>	<p><i>Antrasis segmentas prasideda žodžiais: „Išaušus ir visą dieną <...>“.</i></p>	<p><i>Antrasis segmentas prasideda žodžiais: „Išaušus ir visą dieną...“</i> <i>Antrasis segmentas prasideda žodžiais „Išaušus ir visą dieną...“</i> <i>Šiame segmente laikas pasikeičia („Išaušus ir visą dieną“).</i> <i>Antrasis segmentas prasideda žodžiais: „Išaušus ir visą dieną <...>“</i></p>
<p>Cituojant skliaustuose visą sakinį, atsiranda du ženklai sakinio pabaigoje. Po skliausto taškas būtinas, skliaustuose prieš kabutes nelaikyti klaida, jei taško nėra.</p>		<p><i>Valdininkas šiandien kitoks nei įprastai („<...> visas išblyškęs. Niekas jo nė pažinti negalėjo.“).</i> <i>Valdininkas šiandien kitoks nei įprastai („<...> visas išblyškęs. Niekas jo nė pažinti negalėjo“).</i></p>
<p>Citatos pabaigos ženklai, kai citata – sakiny – įsiterpusi į kitą sakinį</p>		
<p>Citata, sudaranti autoriaus sakinio dalį, rašoma toje pačioje eilutėje, ji pradedama mažąja raide (galima ir didžiąja, klaida nelaikome).</p> <p>Jei citata sudaro sakinio dalį, tai, būdamą tam tikra dalis, citata neturi pabaigos ženklo – taško.</p> <p>Citata, sudarydama autoriaus sakinio dalį, negali būti rašoma po dvitaškio (jei nekonstruojamas sudėtinis paremiamasis sakiny iš autoriaus kalbos ir citatos).</p> <p>Klaustukas, šauktukas ir daugtaškis tik būdami sakinio gale (t. y. kai jie yra sakinio galo ženklai) atstoja tašką. Sakinio galo ženklai rašomi sakinio pabaigoje.</p>	<p><i>Kodėl J. V. Gėtė teigia: „Žmogus per klystkelius suranda tikrą kelią.“?</i></p>	<p><i>Kodėl J. V. Gėtė teigia: „Žmogus per klystkelius suranda tikrą kelią“?</i></p> <p><i>Kodėl J. V. Gėtė teigia „[Ž/ž]mogus per klystkelius suranda tikrą kelią“?</i></p> <p><i>Šitą pažadą pakartojo apaštalas Paulius, sakydamas, kad „visi esame viena duona ir vienas kūnas“.</i></p> <p><i>Ar šitą pažadą pakartojo apaštalas Paulius, sakydamas, kad „visi esame viena duona ir vienas kūnas“?</i></p> <p><i>Šitą pažadą pakartojo apaštalas Paulius, sakydamas, kad „visi esame viena duona ir vienas kūnas“!</i></p>
<p>Kai cituojamas tik mažas gabaliukas ir (arba) citata sudaro autoriaus sakinio dalį, perkelti po citatos esančio skyrybos ženklo nereikia (laikome klaida).</p>	<p><i>Jis negali tuo patikėti („<...> dar užmetė akį į sąskaitą.“), tačiau viliasi, kad ji būtų jo.</i></p>	<p><i>Jis negali tuo patikėti („dar užmetė akį į sąskaitą“), tačiau viliasi, kad ji būtų jo.</i></p>

		<p><i>Jis negali tuo patikėti, „dar užmetė akį į sąskaitą“, tačiau viliasi, kad ji būtų jo.</i></p> <p><i>Pagal merginos pasakojimą, perlas buvo „šeimyninis, iš prosenelės paveldėtas“ ir „tokio didumo“.</i></p> <p>PASTABA.</p> <p>Naujose taisyklėse toks variantas yra numatytas, tik tie patys ženklai po kabučių nekartojami:</p> <p><i>Pagal merginos pasakojimą, perlas buvo „šeimyninis, iš prosenelės paveldėtas“ ir „tokio didumo!“.</i></p>
<p>Sakinio pabaigos ženklo (šiuo atveju – taško) nereikia. Citata sudaro autoriaus sakinio dalį.</p> <p>Jei cituojamo sakinio gale yra emocinis ženklas ar citata nutrūksta, vartotini atitinkami ženklai. Klausukas galėtų būti rašomas, nes yra klausimo ženklas (tik sakinio gale jis atstoja tašką).</p>	<p><i>Sakinys „Eisim jau.“ atskleidžia...</i></p>	<p><i>Sakinys „Eisim jau“ atskleidžia...</i></p> <p><i>Sakinys „Ar eisim jau?“ atskleidžia...</i></p> <p><i>Sakinys „Eik sau!“ atskleidžia...</i></p> <p><i>Sakinys „Eisim, sesule, <...>“ atskleidžia...</i></p>
<p>Citata, sudarydama autoriaus sakinio dalį, negali būti rašoma po dvitaškio. Tad ir kiti ženklai neaktualūs. Kad tai sakinio dalimi einanti citata, rodo įvadinių žodžių nebuvimas, ėjimas nederinamuoju pažyminiu.</p>	<p><i>Sakinys: „Eisim jau“ atskleidžia...</i></p> <p><i>Sakinys: „Eisim jau“, atskleidžia...</i></p> <p><i>Sakinys: „Eisim jau“ – atskleidžia...</i></p>	<p><i>Sakinys „Eisim jau“ atskleidžia...</i></p>
<p>Cituojant tiesioginę kalbą, kabutėse brūkšnių rašyti nereikia.</p>	<p><i>Regis, protagonistas išsiveidžia („ – Palauk, tu pirkly! Tyčiotis iš žmonių... –“), todėl asmeniškai pasikviečia auksakalį Bambuškiną į „aukštą įstaigą“.</i></p> <p><i>Vyras norėdamas parodyti savo orumą sušunka: „– Tamsta, čia mano garbės klausimas!“.</i></p>	<p><i>Regis, jog protagonistas išsiveidžia („Palauk, tu pirkly! Tyčiotis iš žmonių“), todėl asmeniškai pasikviečia auksakalį Bambuškiną į „aukštą įstaigą“.</i></p> <p><i>Vyras norėdamas parodyti savo orumą sušunka: „Tamsta, čia mano garbės klausimas!“</i></p>

PROBLEMINIAI ATVEJAI

<p>Kai eilėraštis be skyrybos ženklų, pagal citavimo taisykles reikėtų taško prieš kabutes, bet eilėraščių apskritai sudaro vienas sakinytis, vadinasi, iškraipyti autoriaus skyrybos negalima.</p> <p>Tekstas nutraukiamas, todėl tikrą tekstą praleidimo (kupiūros) žymėjimas prieš kabutes, jis reikėtų ir teksto pabaigos ženklą, todėl taško po kabučių nereikėtų.</p>	<p><i>Prieš lyrinio subjekto akis iškyla laiko naikinančių galią simbolizuojantys vijokliai: „Vijokliai jau apveja šaudymo angą / ir kino teatro duris“.</i></p> <p><i>Prieš lyrinio subjekto akis iškyla laiko naikinančių galią simbolizuojantys vijokliai: „Vijokliai jau apveja šaudymo angą / ir kino teatro duris <...>“. Taigi galima nuspėti, kad...</i></p>	<p><i>Prieš lyrinio subjekto akis iškyla laiko naikinančių galią simbolizuojantys vijokliai: „Vijokliai jau apveja šaudymo angą / ir kino teatro duris <...>“. Taigi galima nuspėti, kad...</i></p>
<p>Kai skyrybą komplikuoja stiliaus nesklandumai.</p> <p>Citata yra sakinio dalis, tai rodo įterpinys.</p> <p>Patartina:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) taisyti sakinio pradžią, 2) palikus įterpinį plėsti pagrindinį sakinį koku nors teiginiu. 	<p><i>Kaip rašo autorė: „Tarytum upę / pakreipė mane negailestinga epocha.“</i></p> <p><i>Arba, anot autorės: „.....“</i></p>	<p><i>Autorė rašo: „Tarytum upę / pakreipė mane negailestinga epocha.“</i></p> <p><i>Filosofas Leonidas Donskis pasakė: „Žmogus, kuris gali rinktis savo gyvenimo kelią, yra pats turtingiausias visame pasaulyje.“</i></p> <p><i>Filosofas Leonidas Donskis pabrėžia būtinybę savarankiškai spręsti, anot jo, „žmogus, kuris gali rinktis savo gyvenimo kelią, yra pats turtingiausias visame pasaulyje“.</i></p> <p><i>Filosofas Leonidas Donskis yra pasakęs, kad „žmogus, kuris gali rinktis savo gyvenimo kelią, yra pats turtingiausias visame pasaulyje“.</i></p>
<p>Kai tekstas yra perpasakojamas ar perfrazuojamas, kabutės nerašomos.</p>		<p><i>Yra toks P. Coelho pasakojimas. Kartą pas išminčių atėjo jaunuolis ir...</i></p>
<p>Ilgesnė citata gali būti pradedama nauja pastraipa. Prozos tekstas, cituojamas naujoje pastraipoje, gali būti skiriamas ir kabutėmis.</p> <p>Eiliuotas tekstas skiriamas arba kabutėmis, arba tik grafiškai.</p>		<p><i>Yra toks P. Coelho pasakojimas: „Kartą pas išminčių atėjo jaunuolis ir...“</i></p>

<p>Kai susiduria dvejys kabutės, rašomos tik vienos.</p> <p>Skliaustuose esanti citata yra viso sakinio dalis, todėl taško neturi būti.</p>	<p><i>Vaikas svajoja apie normalią šeimą („Labiausiai norėjo, kad jo tėvas būtų toks pats „kaip ir kiti“.“), tačiau puikiai suvokia realybę.</i></p>	<p><i>Vaikas svajoja apie normalią šeimą („Labiausiai norėjo, kad jo tėvas būtų toks pats „kaip ir kiti“), tačiau puikiai suvokia realybę.</i></p>
--	--	--

2.3. PROBLEMINIAI RAŠYBOS VERTINIMO ATVEJAI

ATVEJIS	KLAIDA	PASTABOS
<p>V. M. Putinas, J. T. Vaižgantas J. T.-Vaižgantas, V. M. - Putinas</p>	<p>I</p>	<p>Tai ne fakto, ne skyrybos, o rašybos klaida – netinkamas pavardės ir slapyvardžio užrašymas.</p>
<p>katedros nepažįstamoji</p>	<p>I</p>	<p>Viena klaida.</p>
<p>II-os pusės</p>	<p>I</p>	<p>Prie romėniškų skaitmenų galūnė nerašoma.</p>
<p>II pasaulinis karas</p>	<p>–</p>	
<p>Jei įvardžiuotinės formos vns. gal. ir dgs. kilm. nerašo abiejų nosinių</p>	<p>I</p>	<p>Viena rašybos klaida (nemoka įvardžiuotinės formos rašybos).</p>
<p><i>XX a. I pus.</i></p>	<p>–</p>	<p>Santrumpa pus. yra taisyklingai sudaryta.</p>
<p>Santrumpos <i>a., pr., pradž., pab., pb.</i></p>	<p>–</p>	<p>Santrumpos taisyklingai sudarytos, taigi jos visos galimos.</p>

KALBOS VERTINIMO APRAŠAS

2014 m. parengtas ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos aptartas, o vėlesniais metais koreguotas aprašas atnaujintas 2026 m.

2026 m. Aprašo pakeitimai

1. Į „Nevartotinių svetimybų ir žargono“ skyrių įtraukta naujažodžių.
2. Papildytas vertinių sąrašas.
3. Papildytas žodžių reikšmės klaidų sąrašas.
4. Gramatikos skyrius
  - papildytas naujais žodžių sandaros klaidų atvejais ir jų pavyzdžiais, iš klaidų sąrašo išimti įteisintos darybos priesagos *-ietis*, *-ietė* dūriniai;
  - pridėtas pavienių nenorminių atvejų poskyris;
  - papildyta galūnių, gimininės formų klaidų atvejų;
  - įtraukta pastaba apie vientisinių ir sudėtinių laikų formų vartojimą;
  - įtrauktas būdo prieveiksmio vartojimo klaidų atvejis.
4. Sintaksės skyrius papildytas
  - linksnių (naudininko, galininko, įnagininko ir vietininko) vartojimo klaidų atvejais;
  - prielinksnių *ant*, *apie*, *prieš* ir *ties* vartojimo klaidų atvejais;
  - sakinio dalių ir sakinių jungimo klaidų atvejais;
  - įtrauktas naujas poskyris „Sakinio dalių derinimas“, pateikta jo klaidų pavyzdžių.
5. III Aprašo dalis „Stilius“ papildyta vertinimui aktualiais tikslumo, aiškumo klaidų pavyzdžiais, taip pat pridėta pavyzdžių, kurie rodo, jog nesklaidūs, tačiau stiliumi nepažeidžiantys sakiniai nevertintini kaip turintys stiliumi trūkumų.
6. Prie Aprašo pridėtas „Baigiamųjų darbų vertinimo gairių priedas (susitarimai, pastabos)“, į kurį sudėti vertinimo sunkumų keliantys atvejai, nelaikytini klaidomis mokinių baigiamuosiuose darbuose. Priedas sudarytas laikantis to paties aptariamų atvejų nuoseklumo, kokio yra laikomasi Apraše.

I. ŽODYNAS

1. NEVARTOTINOS SVETIMYBĖS IR ŽARGONAS

Pastabos:

- Klaidomis darbuose laikytinos tokios svetimybės, kurios įtrauktos į KKS, taip pat kitos tradiciškai griežtai taisomos (į norminamuosius žodynus neįtrauktos) svetimybės, turinčios įsigalėjusių lietuviškų atitikmenų.
- Darbe motyvuotai (iš nagrinėjamo autoriaus teksto) pavartota svetimybė klaida nelaikoma (pvz., *ubagas* J. Biliūno novelėje „Ubagas“).
- Žargonybių vartojimas darbuose laikomas žodyno klaida.

literaliai *ntk.* = *tiesiog; tiesiogine prasme; pažodžiui; paraidžiui.*

podkastas, podkeistas *ntk.* = *tinklalaidė.*

podkasteris, -ė *ntk.* = *tinklalaidininkas, -ė.*

2. VERTINIAI

KKS 1.3 p.:			
<i>Klaida</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>
<p><i>apystova</i> <i>gerbūvis</i></p> <p><i>įstatymdavys, -ė,</i> <i>įstatymleidys, -ė</i> <i>įstatymdavystė,</i> <i>įstatymleidystė</i> <i>išsireikšti</i> <i>išsireiškimas</i> <i>laisvanoris, -ė</i> <i>laisvanoriškas, -a</i> <i>laisvanoriškai</i> <i>nekuris, -i</i></p> <p><i>nekurie, -ios</i></p> <p><i>neužilgo</i></p> <p><i>obalsis</i> <i>pasėka</i> <i>savistovus, -i</i></p> <p><i>savistoviai</i></p> <p><i>savistovumas</i> <i>stovyła(s)</i> <i>taipogi</i> <i>vienok</i></p>	<p><i>aplinkybė</i> 1. aplinka; 2. aplinkotvarka <i>įstatymų leidėjas, -a</i></p> <p><i>įstatymų leidimas, leidyba</i></p> <p><i>pasakyti, pareikšti</i> <i>posakis, pasakymas</i> <i>savanoris, -ė</i> <i>savanoriškas, -a</i> <i>savo noru</i> <i>šioks toks, šiokia tokia;</i> <i>tam tikras, tam tikra</i> <i>kai kurie, kai kurios;</i> <i>šiokie tokie, šiokios</i> <i>tokios; kurie ne kurie,</i> <i>kurios ne kurios; vienas</i> <i>kitas, viena kita</i></p> <p><i>netrukus, tuoj(au),</i> <i>greitai, veikiai</i> <i>šūkis, devizas</i> <i>padarinys, rezultatas</i> <i>savarankiškas, -a;</i> <i>nepriklausomas, -a</i> <i>savarankiškai,</i> <i>nepriklausomai</i></p> <p><i>savarankiškumas</i> 1. statula; 2. figūra <i>taip pat</i> <i>o, bet, tačiau, vis dėlto</i></p>	<p><i>ant kiek</i> <i>ant kiek ..., ant tiek</i> <i>ant savęs</i> <i>ant sveikatos</i> <i>ant tiek</i> <i>[būti (yra, buvo...)] (ne)</i> <i>kurse</i></p> <p><i>ir taip</i> <i>iš kalno</i> <i>kaip kartas, kaip sykis</i> <i>kaip taisyklė</i> <i>kas liečia</i> <i>kas link</i></p> <p><i>prie ko</i> <i>būk tai</i></p> <p><i>(kaž)kada tai</i> <i>(kaž)kaip tai</i></p> <p><i>(kaž)kodėl tai</i> <i>(kaž)koks tai, (kaž)kokia</i> <i>tai</i></p> <p><i>(kaž)kuris tai, (kaž)kuri</i> <i>tai</i> <i>(kaž)kur tai</i></p>	<p><i>kaip, kiek</i> <i>kiek ..., tiek</i> <i>sau, savarankiškai</i> <i>į sveikatą</i> <i>taip, tiek</i> <i>(ne)žinoti; būti</i> <i>(ne)supažindintam, -ai,</i> <i>(ne)susipažinusiame, -iai,</i> <i>(ne)įsigilinusiam, -iai</i> <i>ir štai; taigi; o dabar</i> <i>iš anksto</i> <i>kaip tik</i> <i>paprastai, dažniausiai</i> <i>(o) dėl</i> <i>Kas link muzikos, tai jis</i> <i>negabus. (= Muzikai jis</i> <i>negabus.)</i> <i>kuo dėtas, -a</i> <i>esą, neva, girdi, kad, lyg,</i> <i>tartum</i> <i>kažkada, kitados, kadaise</i> 1. kažkaip, kažin kaip; 2. kaip nors <i>kažkodėl, kažin kodėl</i> 1. kažkoks, -ia; 2. tam tikras, tam tikra <i>kuris, kuri; kažkuris,</i> <i>kažkuri; kažin kuris,</i> <i>kažin kuri</i> 1. kažkur, kažin kur; 2. iš dalies; 3. apie, maždaug, apytikriai</p>
Kitos klaidos:			
<i>didelis ačiū, didelis dėkui</i>	<i>Norėtume tarti didelį ačiū</i> <i>(= nuoširdžiai, labai</i> <i>padėkoti) už pagalbą.</i>	<i>kaip pavyzdžiui</i>	<i>Daug kas dirba, kaip</i> <i>pavyzdžiui</i> <i>(= pavyzdžiui) aš.</i>
		<i>turėti gerą laiką</i>	<i>Vakarėlyje turėjome gerą</i> <i>laiką (= gerai leidome</i> <i>laiką; gerai</i> <i>pasilinksminome).</i>

3. ŽODŽIŲ REIKŠMĖS KLAIDOS (SEMANTIZMAI)

KKS 1.4 p.; į jį pasviruoju šriftu įterptos kelios kitos žodžių reikšmės klaidos.

<i>Klaida</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>
abuojas, -a	nevert. r. „abejingas, -a“: Savo darbui jis visai abuoja (= abejingas).
abuojumas	nevert. r. „abejingumas“.
aplamai	nevert. r. „apskritai“: Aplamai (= Apskritai; Apskritai imant; Iš esmės) darbą gerai parašėte.
apmokyti	nevert., jei nekalbama apie paviršutinišką, menko intensyvumo, neilgai trunkantį mokymą: Nusikaltėlių padėjo surasti specialiai apmokyti (= (iš)mokyti) šunys.
apmokymas	nevert. r. „mokymas, išmokymas“.
apsieiti	nevert. r. „atsieiti, kainuoti“: Jų išlaikymas valstybei brangiai apsiėjo (= atsiėjo, kainavo).
ap(si)jungti	nevert. r. „su(si)jungti; su(si)vienyti; su(si)burti“: apjungti (= sujungti) firmas, bankus, įmones ir pan.; apjungti (= suvienyti) pastangas, jėgas ir pan.; apjungti (= suburti) žmones, visuomenę, bendraminčius ir pan.; apsijungti (= susiburti) į draugiją, sąjungą ir pan.
ap(si)jungimas	nevert. r. „su(si)jungimas; su(si)vienijimas; su(si)būrimas“.
apsivesti	= vesti (kalbant apie vyrą); (iš)tekėti (kalbant apie merginą); susituokti.
aptarnauti sąskaitą	= tvarkyti sąskaitą.
apturėti	nevert. r. „turėti, patirti“: Kiek vargo apturėjau (= turėjau, patyriau) dėl to savo vaiko!
atidaryti	
atidaryti akis	= atmerkti akis, atsimerkti;
atidaryti atminimo lentą, paminklą	= atidengti atminimo lentą, paminklą;
atidaryti čiaupą	= atsukti čiaupą
atidaryti dujas, vandenį	= paleisti dujas, vandenį;
atidaryti knygą, sąsiuvinį	= atversti, atskleisti knygą, sąsiuvinį;
atidaryti skėtį	= išskleisti skėtį.
atidengti	
atidengti kaltininką, nusikaltėlių	= nustatyti kaltininką, nusikaltėlių;
atidengti sąskaitą	= atidaryti sąskaitą.
atidirbti	nevert. r. „baigti rengti, kurti, galutinai apdoroti, išstobulinti“: atidirbti (= baigti rengti, kurti, galutinai apdoroti, išstobulinti) metodiką, planą, projektą, technologiją ir pan.
atkoreguoti	nevert. r. „(pa)koreguoti“: Mūsų komitetas šį projektą neseniai atkoregavo (= pakoregavo).
atkrauti	nevert. r. „išsiųsti; išvežti“: Atkrovėme (= Išsiuntėme; Išvežėme) prekes į Vokietiją.
atleisti	nevert. r. „(iš)duoti; parduoti“: atleisti (= (iš)duoti) knygą (skaitytojui); atleisti (= parduoti) prekę (pirkėjui).

atleidimas	nevalt. r. „išdavimas; pardavimas“.
atlieti	nevalt. r. „nulieti, išlieti, padaryti ką liejant“: atlieti (= nulieti, išlieti) detalę, paminklą, skulptūrą ir pan.
atmainyti	nevalt. r. „panaikinti“: atmainyti (= panaikinti) įstatymą, nutarimą, potvarkį, susitarimą, nuosprendį ir pan.
atmirti	nevalt. r. „(iš)nykti, mirti, liautis egzistavus“: Senosios tradicijos pamažu atmiršta (= miršta, nyksta).
atreaguoti	nevalt. r. „(su)reaguoti“: Į mano skundą seniūnija neatreagavo (= ne(su)reagavo).
atredaguoti	nevalt. r. „suredaguoti“: Tekstas prastai atredaguotas (= suredaguotas).
atreguliuoti	nevalt. r. „sureguliuoti“: Vairą reikėtų atreguliuoti (= sureguliuoti).
atremontuoti	nevalt. r. „suremontuoti“: Atremontavo (= Suremontavo) namą ir garažą.
atrestauruoti	nevalt. r. „restauruoti“: Atrestauravome (= Restauravome) paveikslą ir freską.
atsiekti	nevalt. r. „pasiekti“: Šiomet atsiekėme (= pasiekėme) neblogų rezultatų.
atsiekimas	nevalt. r. „laimėjimas, pergalė; atradimas“.
atsinešti	nevalt. r. „elgtis; žiūrėti (į ką)“: Po to įvykio jis atsineša (= žiūri) į mane labai draugiškai (= elgiasi su manimi labai draugiškai).
atsinešimas	nevalt. r. „elgesys; požiūris“.
at(si)žymėti	nevalt. r.: 1. „pa(si)žymėti“: Prašom at(si)žymėti (= pa(si)žymėti) bilietą; 2. „apdovanoti“: Geriausi darbuotojai buvo atžymėti (= apdovanoti) vertingomis dovanomis.
atstovėti	nevalt. r. „nepasiduoti; ginti (savo nuomonę, požiūrį); atlaikyti, atremti“: Tikroji šalies stiprybė yra gebėti atstovėti (= atremti) visus gąsdinimus ir šantažą. Negali būti tiesos be pasiryžimo ją atstovėti (= ginti; už ją kovoti).
atžyma	nevalt. r.: 1. „žyma; įrašas“; 2. „žymė; žymuo“.
bendrai	nevalt. išvadiniu (apibendrinamuoju) žodžiu: Bendrai (= Apskritai) jis neblogas žmogus.
davinys	nevalt. r. „duomuo“: Pastarųjų apklausų daviniai (= duomenys) teikia vilčių.
dėti(s)	
dėti(s) suknelę, švarką, palta, apsiaustą ir pan.	nevalt. r. „vilkėti(s) suknelę, švarką, palta, apsiaustą ir pan.“
dėti(s) apavą, kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.	nevalt. r. „auti(s), mauti(s) apavą, kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.“
dėtis diržą, juostą ir pan.	nevalt. r. „juosti(s) diržą, juostą (diržu, juosta) ir pan.“
dėti(s) auskarus, laikrodį, sagę ir pan.	nevalt. r. „segtis auskarus, laikrodį, sagę ir pan.“
eilė	nevalt. r. „daug, nemaža“: Rasta eilė (= daug; nemaža) pažeidimų.
epinis, -ė	nevalt. r. „įspūdingas; didingas, didis; milžiniškas“: Sportininkai mus nudžiugino epine (= įspūdinga) pergale. Šalies prezidentas potvynius pavadino epinio (= milžiniško) masto katastrofa.
gautis	nevalt. savaimine rezultatine reikšme: Gali taip gautis (= išeiti, atsitikti), kad šiomet nebesusitiksime. Kas čia gavosi (= pasidarė, išėjo)? Lyginant su 1997 m., gautūsi (= išeitū, būtų) visai kitas vaizdas.
glaustais terminais	= greitai, per trumpą laiką: Užsakymus atliekame glaustais terminais (= greitai, per trumpą laiką).

įjungti	nevalt. r. „įrašyti, įtraukti“: įjungti (= įrašyti, įtraukti) į planą, sąrašą, komisiją ir pan.
įnešti	nevalt. r.: 1. „pateikti“: įnešti (= pateikti) pasiūlymą ir pan.; 2. „įtraukti, įrašyti (į ką)“: įnešti (= įtraukti, įrašyti) į sąrašą, sutartį, protokolą ir pan.; 3. „įtraukti, įrašyti, padaryti (ką)“: įnešti (= padaryti) pataisą, pakeitimą, papildymą ir pan.
įpakavimas	nevalt. r. „pakuotė“: Žaislai atsiųsti popieriniame įpakavime (= popierinėje pakuotėje).
ypatingai	nevalt. r. „ypač“: Man patinka filmai, ypatingai (= ypač) dokumentiniai.
išdirbti	nevalt. r. „parengti, sukurti“: išdirbti (= parengti, sukurti) projektą, terminiją ir pan.
išeinant iš ko	nevalt. r. „remiantis kuo, vadovaujantis kuo; atsižvelgiant į ką“: Nutarimas buvo priimtas išeinant iš susidariusios padėties (= atsižvelgiant į susidariusią padėtį).
išieškotas, -a	nevalt. r. „išdailintas, -a, dailus, -i, prašmatnus, -i, elegantiškas, -a, subtilus, -i, rafinuotas, -a, galantiškas, -a“: išieškotas, -a (= išdailintas, -a, prašmatnus, -i) dirbinys, forma ir pan. (apie meno kūrinį); išieškotas (= subtilus, rafinuotas) skonis; išieškotos (= dailios, rafinuotos) manieros; išieškotas (= dailus, galantiškas) elgesys ir pan.
išimti dokumentus, ginklus, sprogmenis, narkotikus ir pan. (iš asmens)	= paimiti dokumentus, ginklus, sprogmenis, narkotikus ir pan.
dokumentų, ginklų, sprogmenų, narkotikų ir pan. išėmimas (iš asmens)	= dokumentų, ginklų, sprogmenų, narkotikų ir pan. paėmimas.
išjungti	nevalt. r.: 1. „išbraukti, atleisti“: išjungti (= išbraukti) iš plano, sąrašo, suvestinės ir pan.; išjungti (= išbraukti, atleisti) iš komisijos, komiteto, tarybos, organizacijos ir pan.; 2. „išskaičiuoti, atimti“: išjungti (= išskaičiuoti, atimti) iš kainos, sumos, vertės ir pan.
išlaikyti	nevalt. r. „išskaičiuoti“: išlaikyti (= išskaičiuoti) alimentus, mokesčius ir pan.
išlaikymas	nevalt. r. „išskaičiavimas, išskaita“.
išlaikytas, -a	nevalt. r. „santūrus, -i, susitvardantis, -i, susivaldantis, -i“: Mano naujasis kaimynas – pavydėtinai išlaikytas (= santūrus, susitvardantis, susivaldantis) žmogus.
išmetinėti (užmetinėti)	nevalt. r. „prikaišioti, priekaištauti“: Tu jam dėl to neišmetinėk (neužmetinėk) (= neprikaišiok, nepriekaištauk).
išmetinėjimas (užmetinėjimas)	nevalt. r. „prikaišiojimas, priekaištas“.
išnešti	nevalt. r.: 1. „priimti“: išnešti (= priimti) nutarimą, sprendimą, nuosprendį ir pan.; 2. „duoti, pareikšti“: išnešti (= duoti, pareikšti) įspėjimą, papeikimą ir pan.; 3. „pateikti“: išnešti (= pateikti) pasiūlymą, protestą ir pan.
išpildyti, pildyti	
išpildyti kūrinį	= atlikti kūrinį;

(iš)pildyti planą	= (į)vykdyti planą;
pildyti pareigas	= eiti pareigas.
išpulti	nevert. r.: 1. „tekti, priderėti, prireikti, priklausyti“: Užmokėk jam, kiek išpuola (= pridera, priklauso); 2. „pasitaikyti“: Kalėdos pernai išpuolė (= pasitaikė) gražios.
išrišti	nevert. r. „išspręsti“: Kažin, kaip šį klausimą išriš (= išspręs) apskritis?
išrišimas	nevert. r. „išsprendimas“.
išskirti	nevert. r. „(pa)skirti“: Išskyrė (= Paskyrė) sklypą namui statyti. Firmos vadovai išskyrė (= (pa)skyrė, davė) premijas.
išstatyti sąskaitą	= pateikti, išrašyti sąskaitą.
išstoti	nevert. r. „kalbėti; viešai pasirodyti“: Kas dar nori išstoti (= kalbėti)? Dabar išstos (= pasirodys) ansamblis.
išstojimas	nevert. r. „kalba; viešas pasirodymas“.
iššaukti	nevert. r. „sukelti“: iššaukti (= sukelti) ligą, reakciją, žemės drebėjimą ir pan.
iššaukiantis, -i; iššaukiamas, -a	nevert. r. „įžūlus, -i, provokuojamas, -a“: iššaukiantis (= įžūlus, provokuojamas) elgesys, žvilgsnis, tonas ir pan.
iššaukiančiai, iššaukiamai	nevert. r. „įžūliai, provokuojamai“.
išvesti	nevert. r. „išbraukti, atleisti“: išvesti (= išbraukti, atleisti) iš komisijos, komiteto, tarybos ir pan.
išvesti iš eksploatacijos	= nutraukti eksploataciją; sustabdyti; išjungti.
išžiūrėti	nevert. r. „apsvarstyti, išnagrinėti“: išžiūrėti (= apsvarstyti, išnagrinėti) prašymą, siūlymą, skundą ir pan.
įvesti	
įvesti į eksploataciją	= atiduoti naudoti, eksploatuoti; paleisti; įjungti
įvesti į komisiją, komitetą, tarybą ir pan.	nevert. r. „įtraukti į komisiją, komitetą, tarybą ir pan.“
įvesti kamuolį į žaidimą	= paduoti (įmesti, įspirti) kamuolį į žaidimą
įvesti pataisą, papildymą	= įtraukti, įrašyti, įdėti pataisą, papildymą
kažkada	nevert. r. „kada nors“: Visos krizės praeina, kažkada (= kada nors) praeis ir ši.
kažkas	nevert. r. „kas nors; kai kas; šis tas“: Kiekvienas mokinys, kuriam kažkas (= kas nors) nesiseka, norėtų turėti pagalbininką. Ką reikia daryti, norint kažko (= ko nors; šio to) pasiekti?
kažkiek	nevert. r. „kiek, bent kiek, šiek tiek“: Kad patektum į tą mokyklą, turi būti jau kažkiek (= kiek; bent kiek; šiek tiek) prasilavinęs kompiuterinių technologijų srityje.
kažkoks, -ia	nevert. r. „koks, -ia nors; šioks toks, šiokia tokia“: Norint pabrėžti kažkokią (= kokią nors) mintį, dažnai pasitelkiami gestai. Jeigu matyti kažkokių (= kokių nors) specialistų stygius, mokyklos turi persiorientuoti.
kažkur	nevert. r. „kur nors“: Savaitgaliais išeinu kažkur (= kur nors) pavalgyti, papramogauti.

kažkuris, -i	nevert. r. „kuris, -i nors; tam tikras, -a“: Jeigu būtų užpulta kažkuri (= kuri nors) NATO narė, kitos narės ateitų jai į pagalbą.
kolaboruoti	nevert. neutralia r. „bendradarbiauti“: Rašytoja aktyviai kolaboruoja (= bendradarbiauja) su šalies ir užsienio teatrais.
kurčias, -ia	nevert. r. „duslus, -i“: Nuaidėjo kurčias (= duslus) sprogimas.
mano, tavo, jo, jos, jūsų, jų	nevert. r. „savo“: Kur aš pasidėjau mano (= savo) knygas? Pasiimkite jūsų (= savo) knygas.
matomai (regimai)	nevert. įterptiniu žodžiu nuomonei reikšti: Matomai (Regimai) (= Matyt), mums reikėtų dar kartą pasitarti. Matomai (Regimai), (= Turbūt) jau laikas eiti miegoti.
mylėti, mylėtojas	nevert. r. „mėgti, mėgėjas“: Mes esame jūsų patiekalų mylėtojai (= mėgėjai).
naudoti	nevert. r. „vartoti“: Autorius naudoja (= vartoja) daug metaforų, vaizdingų žodžių. Mama naudoja (= vartoja) daug vaistų.
nešti atsakomybę	= būti atsakingam, -ai, atsakyti
nuimti (nusiimti)	
nuimti draudimą, apribojimus, sankcijas, muitus ir pan.	= panaikinti draudimą, apribojimus, sankcijas, muitus ir pan.
nuimti greitį, tempą	= sumažinti greitį, tempą
nuimti nuo kontrolės	= nutraukti kontrolę, liautis kontroliuoti, kontroliavus
nuimti nuo pareigų	= atleisti iš pareigų
nuimti premiją, priemoką	= neduoti, neskirti premijos, priemokos; nubraukti premiją, priemoką
nuimti priežastis, (psichologinę) įtampą	= pašalinti, panaikinti priežastis, (psichologinę) įtampą
nuimti skausmą	= numalšinti skausmą
nu(si)imti apavą, kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.	nevert. r. „nu(si)auti, nu(si)mauti apavą, nusimauti kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.“
nu(si)imti diržą, juostą ir pan.	nevert. r. „nu(si)juosti diržą, juostą ir pan.“
nu(si)imti sagę, auskarus, laikrodį, žiedą ir pan.	nevert. r. „nu(si)segti sagę, laikrodį, išsisegti auskarus, nusimauti žiedą ir pan.“
nu(si)imti nuo įskaitos	= iš(si)braukti, iš(si)rašyti, iš(si)registruoti iš įskaitos
nu(si)imti suknelę, apsiaustą, švarką, paltą ir pan.	nevert. r. „nu(si)vilkti suknelę, apsiaustą, švarką, paltą ir pan.“
pajungti	nevert. r.: 1. „privesti“ (kalbant apie komunikacijas): pajungti (= privesti) dujas, elektrą, vandenį, šildymą, telefoną ir pan.; 2. „įjungti“ (kalbant apie tiekimo pradžia): pajungti (= įjungti) dujas, elektrą, vandenį, šildymą, telefoną ir pan.; 3. „prijungti“: pajungti (= prijungti) variklį, skalbimo mašiną ir pan.
pajungimas	nevert. r. „privedimas; įjungimas; prijungimas“
pakankamai	nevert. neigiamai daikto ar veiksmo ypatybei sušvelninti vietoj prieviksių <i>gana, gerokai</i> : Tuo metu daugelis žmonių gyveno pakankamai (= gana) skurdžiai. Pakankamai (= Gana) nedaug studentų renkasi studijuoti pedagogiką. Mūsų aplinka pakankamai (= gana, gerokai) užteršta pramonės. Vart. r. „užtektinai“. Tu esi jau pakankamai didelė, kad suprastum, apie ką kalbu.

pakelti	
pakelti klausimą, problemą	= iškelti klausimą, problemą;
pakelti duomenis, bylą ir pan.	= peržiūrėti, pa(si)tikrinti duomenis, bylą ir pan.
pasimesti	nevert. r. „sumišti, sutrikti“: Ji pasimetė (= sumišo, sutriko) ir nieko negalėjo atsakyti.
paskaičiuoti	nevert. r. „(tiksliai) apskaičiuoti, suskaičiuoti“: Būtina paskaičiuoti (= apskaičiuoti) didžiausią šių vaistų dozę.
paskaičiavimas	nevert. r. „(tikslus) apskaičiavimas“
pastarasis, -oji	nevert. r. „jis, ji; šis, ši“, kai kalbama apie vieną objektą: Labai spalvingas Vingienės charakteris; pastaroji (= ji) parodoma kaip pikta, šurkšti ir nevalyva moteris. Mokslininkai tiria gamtą ir atranda daug sąsajų tarp žmogaus ir pastarosios (= jos). Vert. r. „paskutinis iš minėtųjų“.
pastovėti už ką	nevert. r. „pakovoti; apginti“: Mama visada pasiruošusi pastovėti (= pakovoti) už savo vaikus (= apginti savo vaikus). Ne kartą įsitikinome, kad Lietuva moka už save pastovėti (= apsiginti).
pašalinis (vaistų) veikimas	= šalutinis (vaistų) poveikis
pašvęsti	nevert. r. „skirti, dedikuoti“: Vakaras pašvęstas (= skirtas) poeto 100-ųjų metinių sukakčiai. Knyga pašvęsta (= skirta) lietuvių kovoms su kryžiuočiais. Vert. <i>pasišvęsti</i> , kalbant apie kam nors atsidavusį žmogų: Jis sunkiai dirbo ir buvo pasišventęs tėvynei ir jos žmonėms.
pavesti	nevert. r. „apvilti, apgauti; netesėti“: Jis ne kartą yra mus pavedęs (= apvylęs, apgavęs).
pergyventi, pergyvenimas	nevert. r. „jaudintis, sielotis, sielvartauti, liūdėti, nerimauti; jaudinimasis, sielvartas, rūpestis“: Ji labai pergyveno (= jaudinosi, nerimavo) dėl tėvynėje likusių artimųjų. Paprašiau jį pasidalinti savo mintimis ir pergyvenimais (= rūpesčiais).
pernešti	nevert. r. „pakelti, iškentėti, iškęsti, išturėti, išverti“: pernešti (= pakelti, iškentėti, iškęsti, išturėti, išverti) skausmą, sielvartą, netektį, nelaimę ir pan.
perspėti	nevert. r. „užkirsti kelią, neleisti atsirasti“: perspėti ligą, nusikaltimą, nelaimę ir pan. (= užkirsti kelią, neleisti atsirasti) ligai, nusikaltimui, nelaimei ir pan.
pervesti	nevert. r. „perkelti“: pervesti (= perkelti) į kitą grupę, klasę, kursą, skyrių, į kitas pareigas ir pan.
pilnas, pilnai	nevert. r. „visas, visiškai“: Su jūsų nuomone pilnai (= visai; visiškai) sutinku.
praanalizuoti	nevert. r. „išanalizuoti“: Būtina praanalizuoti (= išanalizuoti) padėtį.
prabalsuoti	nevert. r. „balsuoti, pabalsuoti, nubalsuoti, subalsuoti, baigti balsuoti“: Mes jau prabalsavome (= balsavome, pabalsavome, buvome balsuoti).
prabėgti	nevert. r. „(nu)bėgti“: Kasdien prabėgu (= nubėgu) keletą kilometrų.

pračiuopti	nevalt. r. „apčiuopti, užčiuopti“: Padidėjusias kepenis nesunku pračiuopti (= užčiuopti).
pradiktuoti	nevalt. r. „padiktuoti“: Pradiktavau (= Padiktavau) visas pavardes telefonu.
praeiti	nevalt. r.: 1. „nueiti“: praeiti (= nueiti) atstumą, kelią, nuotolį; 2. „išeiti“: praeiti (= išeiti) kursą, mokyklą, mokslus (t. y. baigti kursą, mokyklą, mokslus); 3. „paeiti“: praeiti (= paeiti) į priekį, į kairę, į dešinę ir pan.; 4. „eiti“: Praeiti (= Įeiti) draudžiama.
praėjimas	nevalt. r. „(į)ėjimas“: Praėjimas (= Įėjimas) į kiemą kitoje pusėje.
prafinansuoti	nevalt. r. „finansuoti“: Šį projektą derėtų prafinansuoti (= finansuoti) iš rezervų fondo.
pragalvoti	nevalt. r. „apgalvoti“: Šis sprendimas gerai pragalvotas (= apgalvotas).
prakeliauti	nevalt. r. „keliauti, nukeliauti“: Tą vasarą prakeliavome (= nukeliavome) 300 km.
praklausyti	nevalt. r. „perklausyti, išklausyti“: praklausyti (= perklausyti) įrašą, praklausyti (= išklausyti) paskaitą ir pan.
prakomentuoti	nevalt. r. „(pa)komentuoti“: Šis įvykis buvo išsamiai prakomentuotas (= (pa)komentuotas) per televiziją.
prakonsultuoti	nevalt. r. „(pa)konsultuoti“: Mūsų grupę dėstytojas jau prakonsultavo (= (pa)konsultavo).
prakontroliuoti	nevalt. r. „(pa)kontroliuoti“: Prakontroliuokite (= Pakontroliuokite), kad ataskaitos būtų pateiktos laiku.
pramatyti	nevalt. r. „numatyti“: Šitą ėjimą (šachmatų) reikėjo pramatyti (= numatyti).
pramatymas	nevalt. r. „numatymas“.
praplaukti	nevalt. r.: 1. „nuplaukti“: praplaukti (= nuplaukti, t. y. įveikti) atstumą, distanciją, nuotolį ir pan.; 2. „perplaukti“: praplaukti (= perplaukti) baseiną, ežerą, tvenkinį ir pan.
praskambėti	nevalt. r. „nuskambėti, suskambėti“: Jos balse praskambėjo (= nuskambėjo) nepasitenkinimo gaidelė.
pravažiuoti	nevalt. r. „važiuoti, įvažiuoti, nuvažiuoti“: Pravažiuoti (= Važiuoti) be bilieto draudžiama. Pravažiuoti (= Įvažiuoti) į kiemą reikia iš kitos pusės. Mums liko pravažiuoti (= važiuoti, nuvažiuoti) 5 km.
pravažiavimas	nevalt. r. „(į)važiavimas“: Už pravažiavimą (= važiavimą, kelionę) be bilieto jums teks mokėti baudą. Pravažiavimas į teritoriją draudžiamas (= Įvažiuoti į teritoriją draudžiama).
pravažiuojantis, pravažiuojamas bilietas	= nuolatinis, mėnesinis bilietas.
pravesti	nevalt. r.: 1. „nutiesti, įvesti“: Laidai neturi būti pravedami (= tiesiami) paviršiuje; 2. „išvesti, nubrėžti“: Pravesti (= Išvesti, nubrėžti) liniją.
pribūti	nevalt. r. „ateiti, atvykti“: Skirtu laiku jis taip ir nepribuvo (= neatėjo, neatvyko).

priešakinis, -ė	nevert. r. „pažangus, -i“: priešakinė (= pažangi) idėja, mintis, pasaulėžiūra, priešakinis (= pažangus) mąstymas ir pan.
prigulėti	nevert. r. „priklausyti, priderėti, pareiti“: Tie pinigai jam priguli (= priklauso, pridera). Tai priguli (= priklauso, pareina) ne nuo žmogaus valios.
priimti vaistus	nevert. r. „gerti, vartoti vaistus“.
prileisti trūkumą	= padaryti, pridaryti trūkumą; leisti atsirasti trūkumams.
rastis	nevert. r. „būti“: Mūsų būstinė randasi (= yra) Kaštonų gatvėje. Kur tu dabar randiesi (= esi)?
reiškia	nevert. r. „vadinasi, taigi“: Reiškia (= Vadinasi), tu rytoj neateisi? Reiškia, (= Taigi) dirbsime iki vėlumos.
sąstatas	nevert. r. „sudėtis“: komandos, komiteto, tarybos ir pan. sąstatas (= sudėtis).
sekančias, -i	nevert. r.: 1. „šis, -i, šitoks, -ia, toks, -ia“ (prieš išvardijimą): Vilniuje šiuo metu veikia sekančios (= šios, tokios) parodos: [...]; 2. „štai kas; štai kodėl“ (prieš aiškinimą): Atsakydamas į jūsų raštą pranešu sekančią (= štai ką).
sekančiai	nevert. r. „taip, šitaip“.
senai	nevert. r. „seniai“: Jie buvo senai (= seniai) nesimatę.
skaityti	nevert. r.: 1. „laikyti“ (ką kuo): Jis manęs žmogum neskaito (= nelaiko); 2. „manyti, būti tam tikros nuomonės, būti įsitikinusiam, -iai“: Skaitau (= Manau), kad jūsų nuomonė nėra teisinga.
statyti	
statyti grafiką, planą, tvarkaraštį	= (su)daryti grafiką, planą, tvarkaraštį
statyti tašką, kablelį, kitus skyrybos ženklus	= (pa)dėti, (pa)rašyti tašką, kablelį, kitus skyrybos ženklus
statyti klausimą, reikalavimą, sąlygą, kandidatūrą	= (iš)kelti klausimą, reikalavimą, sąlygą, kandidatūrą
statyti pažymį	= (pa)rašyti pažymį
statyti protokolą	= (su)rašyti protokolą
statyti tikslą	= (iš)kelti tikslą
statyti kelią, dujotiekį	= (nu)tiesti kelią, dujotiekį
statyti radiatorių, variklį, skaitiklį ir pan.	nevert. r. „įrengti, įtaisyti, pritaisyti, (į)dėti radiatorių, variklį, skaitiklį ir pan.“
stebėti	nevert. r. „matyti“: Mokinių rašiniuose stebima (= matoma; randama; aptinkama) būdinga klaida.
aukščiau stovintis, -i (pareigūnas, įstaiga)	nevert. r. „aukštesnis, -ė, aukštesnysis, -ioji, vyresnis, -ė, vyresnysis, -ioji, viršesnis, -ė (pareigūnas, įstaiga)“
stovis	

ligonio, pastato stovis	= ligonio, pastato būklė;
dvasinis, moralinis stovis	= dvasinė, moralinė būseną.
sutikti	nevert. r. „rasti, pastebėti, aptikti, būti, pasitaikyti“: Šis žodis sutinkamas (= randamas, aptinkamas, pasitaiko, yra) tik keliose tarnėse. Šis klajojančio cirko personažas sutinkamas (= aprašomas, pasitaiko) ne vieno autoriaus kūryboje.
talpinti	nevert. r. „dėti, spausdinti“ (pvz., laikraštyje)
tamprus, -i	nevert. r. „glaudus, artimas“: Mus sieja tamprūs (= glaudūs; artimi) ryšiai.
teisingas, -a teisingai	nevert. r. „taisyklingas, atitinkantis taisyklės; tinkamas, reikiamas, prideramas“: Žodį neteisingai (= netaisyklingai; klaidingai; ne taip) parašei. Koks turi būti teisingas (= tinkamas, prideramas, kultūringas) elgesys prie stalo?
titulinis	nevert. r. „pagrindinis, vyraujantis, pamatinis“: Kūrinio titulinis (= pagrindinis) veikėjas nueina ilgą ir sudėtingą kelią.
tūlas, -a	nevert. r. „toks, -ia, kažkoks, -ia, vienas, -a, kuris ne kuris, kuri ne kuri“: Tūlas (= Vienas; Kažkoks) amerikiečių bankininkas užsisakė portretą.
užbėgimas	nevert. r. „bėgimas“ (bėgimo varžybų etapas)
uždaryti	
uždaryti akis	= užmerkti akis, užsimerkti
uždaryti čiaupą	= užsukti čiaupą
uždaryti knygą, sąsiuvinį	= užversti, užskeisti knygą, sąsiuvinį
uždaryti sąrašą, kartoteką	= baigti (pildyti, rašyti) sąrašą, kartoteką
uždaryti skėtį	= suglausti skėtį
užėjimas	nevert. r. „ėjimas“ (ėjimo varžybų etapas)
užinteresuoti	nevert. r. „suinteresuoti, sudominti“: Svarbiausia – užinteresuoti (= suinteresuoti, sudominti) pirkėją
užkrauti akumuliatorių	nevert. r. „įkrauti akumuliatorių“
užmanyti	nevert. r. „sumanyti, sugalvoti“: Jam pavyko užmanyti (= sumanyti, sugalvoti) naują šio uždavinio sprendimą.
užmanymas	nevert. r. „sumanymas“
užnešti	nevert. r.: 1. „užtepti; užkrėsti“: užnešti (= užtepti) dažų, glaisto; užnešti (= užkrėsti) tinko ir pan.; 2. „pažymėti“: užnešti (= pažymėti) kontūrus, taškus ir pan.
užsipilti	
už(si)pilti automobilį, traktorių ir pan.	nevert. r. „į(si)pilti, pri(si)pilti (degalų) į automobilį, traktorių ir pan.“
už(si)pilti benzino, kitų degalų (į automobilį)	= į(si)pilti, pri(si)pilti benzino, kitų degalų.

užplaukimas	nevalt. r. „plaukimas“ (plaukimo arba irklavimo varžybų etapas).
užskaityti	nevalt. r. „įskaityti“: Už laimėtą partiją žaidėjui užskaitomas (= įskaitomas) taškas.
užskaita	nevalt. r. „įskaita“: Atlikus užskaitą (= įskaitą) įmonių skolos sumažėjo.
užvažiavimas	1. „važiavimas“ (automobilių, dviračių, motociklų ir pan. varžybų etapas); 2. „jojimas“ (žirgų lenktynių etapas); 3. „pamaina (sanatorijoje, poilsio namuose)“.
užvežimas (pvz., prekių)	nevalt. r. „ko nors atvežimas (pvz., prekių), pristatymas“.
vedinas, -a ko	nevalt. r. „vedamas, -a ko“: Jis atėjo vedinas (= vedamas) gerų norų. Šią profesiją žmonės renkasi vedini (= vedami) kilnaus pašaukimo.
vesti: save vesti (vesti save)	= elgtis: Diskotekoje jis save vedė (= elgėsi) tiesiog nepakenčiamai
vedantis, -i; vedantysis, -ioji specialistas, -ė	= vadovaujantis, -i, vadovaujantysis, -čioji specialistas, -ė
vedantis bruožas, principas, motyvas, vaidmuo ir pan.	= svarbiausias, pagrindinis bruožas, principas, motyvas, vaidmuo ir pan.
vedantysis ratas, velenas	= varantysis ratas, velenas
vieningas, -a	nevalt. r. „vienodas, -a“: vieningi (= vienodi) mokesčiai, tarifai ir pan.
žinoti	nevalt. r.: 1. „mokėti“: Prastai žinau (= moku) anglų kalbą; 2. „išmanyti“: Jis nežino (= neišmano) technikos; 3. „pažinti“: Vadovai turi žinoti (= pažinti) savo pavaldinius.

II. GRAMATIKA

1. ŽODŽIŲ SANDARA

PRIEŠDĖLIAI			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotini svetimi priešdėliai <i>da-</i> , <i>neda-</i> (KKS 2.1.4 p.).	<i>dabėgti</i> <i>daeiti</i> <i>dasiprotėti</i> <i>nedakepęs, -usi,</i> <i>nedakeptas, -a</i>	<i>pribėgti, nubėgti (iki ko nors)</i> <i>prieiti (ką), nueiti (iki ko nors)</i> <i>susiprotėti, susiprasti</i> <i>1. ne(iš)kepęs, -usi, nebaigęs, -usi kepti, pusžalis, -ė;</i> <i>2. kvaištelėjęs, -usi</i>	gr
PRIESAGOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotini vediniai su skolintinių daiktavardžių elementais <i>-arėja, -erėja</i>	<i>batarėja</i> <i>galanterėja</i> <i>galerėja</i>	<i>baterija</i> <i>galanterija</i> <i>galerija</i>	gr

(KKS 2.1.1 p.).			
Nevartotini vediniai su svetima būdvardžių priesaga (ar baigmeniu) <i>-avas, -ava</i> (KKS 2.1.2 p.).	<i>bordavas, -a</i> <i>dangavas, -a</i> <i>fioletavas, -a, violetavas, -a</i> <i>ružavas, -a</i>	<i>bordinis, -ė, vyšninis, -ė, tamsiai raudonas, -a dangiškas, -a, dangaus spalvos, melsvas, -à, žydras, -a violetinis, -ė rožinis, -ė, rausvas, -a</i>	gr
Nevartotini vediniai su svetima veiksmažodžių priesaga <i>-avoti</i> (KKS 2.1.3 p.).	<i>baliavoti</i> <i>bėdavoti</i>	<i>puotauti, pokyliauti</i> <i>bėdoti, skūstis</i>	gr
Nevartotini vediniai su svetimu daiktavardžių elementu <i>-dėjas, -a</i> (KKS 2.1.5 p.).	<i>geradėjas, -a</i> <i>niekadėjas, -a</i> <i>piktadėjas, -a</i>	<i>geradarys, -ė</i> <i>niek(a)darys, -ė, nenaudėlis, -ė, niekšas, -ė</i> <i>piktadarys, -ė</i>	gr
Nevartotini vediniai su svetima skolintinių mažiųjų reikšmės daiktavardžių priesaga <i>-ikas</i> (KKS 2.1.6 p.).	<i>kubikas</i> <i>pufikas</i>	<i>kubas, kubelis, kubiukas</i> <i>pufas, pufiukas, pampsas, pampsiukas</i>	gr
Nevartotini vediniai su svetima daiktavardžių priesaga <i>-(in)yčia</i> (KKS 2.1.7 p.).	<i>cukrinyčia</i> <i>druskinyčia</i>	<i>cukrinė</i> <i>druskinė</i>	gr
Nevartotini vediniai su priesaga <i>-iškas, -a</i> priklausymui ar rūšiai reikšti	<i>psichologiškas romanas</i>	<i>psichologinis romanas</i>	gr
Nevartotini vediniai su svetimomis priesagomis <i>-ka, -kė</i> (KKS 2.1.8 p.).	<i>draugelka</i> <i>kaimynka</i> <i>razinka</i> <i>vagilka</i> <i>Gražka, Gražkė</i>	<i>draugužė</i> <i>kaimynė, kaimynėlė</i> <i>razina, džiovinta vynuogė</i> <i>vagilė, vagišė</i> <i>Gražina, Gražinutė</i>	gr
Nevartotini būdorieveiksmiai su <i>-(i)ai</i> , padaryti iš būdvardžių su priesaga <i>-inis, -inė</i> (KKS 2.2.1 p.). Išimtis: <i>begaliniai</i>	<i>asmeniniai atsakingas</i> <i>besąlyginiai sutinku</i> <i>dvasiniai turtingas</i>	<i>asmeniškai atsakingas</i> <i>besąlygiškai, be sąlygų, griežtai</i> <i>dvasiškai turtingas</i>	gr
Nevartotini būdorieveiksmiai, padaryti iš santykinių būdvardžių, turinčių vienaskaitos vyriškosios giminės vardininko galūnę <i>-is</i> , o daugiskaitos naudininko <i>-(i)ams</i> (KKS 2.2.1 p.).	<i>bejausmiai elgiasi</i> <i>bejėgiai pasijuto</i>	<i>bejausmiškai, be jausmo</i> <i>elgiasi</i> <i>bejėgiškai pasijuto</i>	gr
Nevartotini daiktavardžiai, žymintys įrankius bei kitas darbo priemones ar tam tikras medžiagas, su priesaga <i>-ėjas</i> (KKS 2.2.2 p.).	<i>įpyliau atskiedėjo</i> <i>pirkau dėmių išėmėjo</i>	<i>įpyliau skiediklio</i> <i>pirkau (dėmių) valiklio</i>	gr

Nevartotini daiktavardžiai, žymintys įrankius bei kitas darbo priemones ar tam tikras medžiagas, su priesaga -ovas (KKS 2.2.2 p.).	<i>įjungiau autoatsakovą</i>	<i>įjungiau atsakiklį</i>	gr
Nevartotini daiktavardžiai, žymintys įrankius bei kitas darbo priemones ar tam tikras medžiagas, su priesaga -tojas (KKS 2.2.2 p.).	<i>pirkau gerą masažuotoją prailgintoją</i>	<i>pirkau gerą masažuoklį ilgintuvą (ilginamasis laidas)</i>	gr
Nevartotini būdvardžiai su priesagomis -inis, -inė , padaryti iš veikėjus reiškiančių veiksmažodinių daiktavardžių, turinčių priesagas -ėjas, -tojas .	<i>gydytojinis, -ė mokytojinis, -ė rašytojinis, -ė</i>	<i>gydytojo, gydytojų mokytojų pasitarimas rašytojų spauda</i>	gr
Nevartotini būdvardžiai su priesaga -iškas, -iška veikėjo priklausymui kokiam nors kategorijai, ypač tautybei, reikšti (KKS 2.2.3 p.).	<i>švediškieji sportininkai turkiškieji grobikai lietuviškas rašytojas¹</i>	<i>švedų sportininkai grobikai turkai lietuvių rašytojas</i>	gr
Nevartotini veiksmažodžiai su priesagomis -inėti, -dinėti ne kartotiniam, o tęstiniam kartiniam veiksmui reikšti (KKS 2.2.5 p.).	<i>Partrenkė mašina, kai pereidinėjau gatvę. Tada baiginėjau universitetą. Gydytoja paprašė nusirenginėti. Atrodė, kad jau pralaiminėjame rungtynes.</i>	<i>Partrenkė mašina, kai ėjau per gatvę. Tada buvau bebaigias universitetą. Gydytoja paprašė nusirengti. Atrodė, kad jau pralaimime / esame bepralaimį rungtynes.</i>	gr
Nevartotina sudurtinė priesaga -alinis, -arinis, -ijinis . Reikia palikti tik -inis ir atsisakyti tarptautinio formanto. Išimty: jeigu susidaro dviprasmybė: kolonija – kolonijinis, ne koloninis; linija – linijinis, ne lininis; fizika – fizikinis, ne fizinis .	<i>tematinis planas legendarinis žmogus biblijinė išmintis pensijinis amžius</i>	<i>teminis planas legendinis žmogus biblinė, Biblijos išmintis pensinis amžius</i>	gr
-uotas, -a Nevartotinas priesagos -uotas vedinys nervuotas, -a (priesagos -uotas vediniai nevartotini vidinei ypatybei nusakyti).	<i>nervuotas žmogus</i>	<i>nervingas žmogus</i>	gr
-uoti(s) Nevartotina veiksmažodžio forma nervuotis(s) .	<i>nervuotis</i>	<i>nervintis</i>	gr

¹ Priesagos **-iškas, -a** vediniai vartojami panašumui, būdingumui reikšti (plg. *Šis rašytojas labai lietuviškas – jis subtiliai perteikia senojo lietuvių kaimo kasdienybę*).

Nevartotini žodžiai <i>gerietis, blogietis</i> (netinkami priesagos <i>-ietis</i> vediniai iš būdvardžių).	<i>geriečiai</i> <i>blogiečiai</i>	<i>gerieji, geručiai, geruoliai, blogieji, blogučiai, blogiukai, bloguoliai</i>	gr
DŪRINIAI			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotini sudurtiniai sutrauktiniai žodžiai, sudaryti iš vieno ar kelių žodžių pradžios ir paskutinio viso žodžio (KKS 2.3.2 p.).	<i>dietgydytojas, -a</i> <i>medsesuo</i> <i>vyrgydytojas, -a</i>	<i>(gydytojas, -a) dietologas, -ė</i> <i>medicinos sesuo, gailestingoji sesuo</i> <i>vyriausiasis gydytojas, vyriausioji gydytoja</i>	gr
Pavieniai nenorminiai atvejai			
Taisytini pavieniai nenorminės darybos žodžiai	<i>Muzikuojant su draugu išsiplieskė (= įsiplieskė) abipusė simpatija. Jis išsivaizduoja (= įsivaizduoja) save kaip žmogus, kuris yra pilyje, saugomas sargybinių.</i>		gr

2. GRAMATINĖS FORMOS

GALŪNĖ			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Netinkama būdvardžių ir būdvardiškujų žodžių vns. naudininko galūnė <i>-iui</i> .	<i>kontroliniui darbui</i> <i>vientisiniui sakiniui</i> <i>lyriniui subjektui</i> <i>pirmamečiui klierikui</i> Pastaba. <i>Pirmamėtis</i> gali būti pavartotas ir kaip daiktavardis.	<i>kontroliniam darbui</i> <i>vientisiniam sakiniui</i> <i>lyriniam subjektui</i> <i>pirmamečiam klierikui</i> <i>Pagrindinis veikėjas Liudas Vasaris būdamas pirmamečiu nusivylė seminarija ir suprato, kad kunigystė – ne jo kelias, o tik laiko gaišimas.</i>	gr
GIMINĖS FORMOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinos vyriškosios giminės daiktavardžių formos moterims pagal profesijas, pareigas, mokslo laipsnius ir pan. apibūdinti (KKS 5.1.1 p.).	<i>architektas Žilienė</i> <i>advokatas Butkutė</i> <i>direktorius Vaitkuvienė</i>	<i>architektė Žilienė</i> <i>advokatė Butkutė</i> <i>direktorė Vaitkuvienė</i>	gr
Nevartotini gimine nesuderinti priedėlis ir pažymimasis žodis, jeigu daiktavardžiai turi abi gimines.	<i>Romano protagonistas Julija.</i>	<i>Romano protagonistė Julija.</i>	gr

Nevartotinos kelintinių skaitvardžių ir įvardžio <i>kelintas, -a</i> vyriškosios giminės kilmininko formos mėnesio dienai nusakyti (KKS 5.1.2 p.).	<i>Kelinto šiandien? – Spalio antro.</i>	<i>Kelinta šiandien? – Spalio antra, antroji.</i>	gr
Nevartotinas vyriškosios giminės būdvardžių bei būdvardinės reikšmės dalyvių galininkas ir įnagininkas vad. bevardės giminės reikšme (KKS 5.1.3 p.).	<i>Bandoma pasiekti nepasiekiamą.</i> <i>Laikau reikalingu (būtinu) tai pranešti.</i>	<i>Bandoma pasiekti nepasiekiamą / tai, kas nepasiekiamą.</i> <i>Laikau reikalinga (būtiną) tai pranešti.</i>	gr
Įvardis <i>keletas</i> ir kuopiniai skaitvardžiai neturi moteriškosios giminės.	<i>Susitikome po keletos savaitių.</i> <i>Trejetai</i> moterų įteiktos premijos.	<i>Susitikome po keleto savaitių.</i> <i>Trejetui</i> moterų įteiktos premijos.	gr
PAGRINDINĖS IR DAUGINĖS FORMOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinos pagrindinės kiekinių skaitvardžių nuo 2 iki 9 formos ir įvardžio <i>abu, abi</i> formos su daugiskaitiniais (t. y. turinčiais tik daugiskaitinę formą) daiktavardžiais (KKS 5.2 p.).	<i>Dabar teatre pertrauka tarp dviejų gastrolių.</i> <i>Dalyvavo trijose varžybose.</i> <i>Laimėjome abi rungtynes.</i>	<i>Dabar teatre pertrauka tarp dvejų gastrolių.</i> <i>Dalyvavo trejose varžybose.</i> <i>Laimėjome abejas rungtynes.</i>	gr
LAIPSNIAI			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Netinkamas laipsniavimas su <i>labiau, labiausiai</i> , jei būdvardiškasis žodis laipsniuojamas.	<i>Parinkime labiau gerą, labiausiai tinkamą pavyzdį.</i>	<i>Parinkime geresnį, tinkamiausią pavyzdį.</i>	gr
<i>Labiau, labiausiai</i> nevartojama su aukštesniojo ir aukščiausiojo laipsnio formomis.	<i>Jis labiau panašesnis į tėvą negu į motiną.</i>	<i>Jis panašesnis į tėvą negu į motiną.</i>	gr
ĮVARDŽIUOTINĖS FORMOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotina įvardžiuotinė forma dalyvių, kurie įeina į išskirtinį pažyminį.	<i>Žmonės, turintieji bilietus, į autobusą įleidžiami pirmiausia.</i> <i>Studentai, vykstantieji į ekspediciją, renkasi prie bibliotekos.</i>	<i>Žmonės, turintys bilietus, į autobusą įleidžiami pirmiausia.</i> <i>Studentai, vykstantys į ekspediciją, renkasi prie bibliotekos.</i>	gr
Terminuose nevartotini paprastieji būdvardžiai – vartotina įvardžiuotinė forma.	<i>Vyriška ir moteriška</i> giminė.	<i>Vyriškoji ir moteriškoji</i> giminė.	gr

Rūšiai nevertotini paprastieji būdvardžiai – vartotina įvardžiuotinė forma.	<i>Pirkau juodų serbentų.</i>	<i>Pirkau juodųjų serbentų.</i>	
Sudaiktavardėję dalyviai vartojami įvardžiuotinė forma.	<i>Skęstančių gelbėjimo draugija.</i> <i>Tikinčių protesto akcija.</i> <i>Suaugusių mokymo centras.</i>	<i>Skęstančiųjų gelbėjimo draugija.</i> <i>Tikinčiųjų protesto akcija.</i> <i>Suaugusiųjų mokymo centras.</i>	gr
Sudaiktavardėję įvardžiuotiniai dalyviai nevertotini asmenims pagal jų darbą, amatą, profesiją, pareigas ar kokią veiklą pavadinti – vartojami daiktavardžiai su priesagomis <i>-ėjas, -a; -tojas, -a</i> ir kt.	<i>Budintysis prižiūrėjo lakstančius vaikus.</i> <i>Už stalo sėdėjo posėdžio pirmininkaujant(ys)is.</i> <i>Renginio vedantysis sužavėjo visus žiūrovus.</i>	<i>Budėtojas prižiūrėjo lakstančius vaikus.</i> <i>Už stalo sėdėjo posėdžio pirmininkas.</i> <i>Renginio vedėjas sužavėjo visus žiūrovus.</i>	gr
Švenčių, istorinių įvykių pavadinimai su skaitvardžiais nusakomi įvardžiuotinė forma.	<i>Iškilmingai paminėsime Vasario šešioliktą (16).</i> <i>Antras pasaulinis karas.</i>	<i>Iškilmingai paminėsime Vasario šešioliktąją (16-ąją).</i> <i>Antrasis pasaulinis karas.</i>	gr

VEIKSMAŽODIS

SANGRAŽINĖS FORMOS

<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinos veiksmažodžių <i>išnuomoti, numatyti, parduoti, rašyti (kirčiuoti, linksniuoti, tarti), skaityti, statyti, žiūrėti ir pan. sangražinės formos</i> neveikiamosios rūšies reikšme (jeigu veiksmas negali vykti savaime) (KKS 5.7 p.).	<i>išsinuomoti</i> (r. „būti išnuomojamam, -ai“) <i>Išsinuomoja vieno kambario butas.</i>	<i>Išnuomojamas</i> vieno kambario butas.	gr
	<i>nusimatyti</i> <i>Kas dar nusimato programoje?</i> <i>Nusimato oro atšilimas.</i>	<i>Kas dar numatoma / numatyta programoje?</i> <i>Numatomas oro atšilimas (Numatoma, kad oras atšils).</i>	gr
	<i>parsiduoti</i> (r. „būti parduodamam, -ai“) <i>Parsiduoda namas su sodu.</i>	<i>Parduodamas</i> namas su sodu.	gr
	<i>rašytis</i> (kirčiuotis, linksniuotis, tartis) <i>Nosinė čia nesirašo.</i> <i>Kaip kirčiuojasi šis žodis?</i>	<i>Nosinės čia nerašome.</i> <i>Kaip kirčiuojamas, kirčiuotinas šis žodis? Kaip kirčiuoti šį žodį?</i>	gr
	<i>skaitytis</i> (r. „būti skaitomam, -ai“) <i>Norėjau taip parašyti, kad knyga įdomiai skaitytųsi.</i>	<i>Norėjau taip parašyti, kad knyga būtų įdomi skaityti; kad knygą būtų įdomu skaityti.</i>	gr

	<i>statytis</i> (r. „,būti statomam, -ai“) Kaip tik toje vietoje ir statėsi naujas namas.	Kaip tik toje vietoje ir buvo statomas naujas namas.	gr
	žiūrėtis Aktoriai tame spektaklyje gražiai žiūrėsi.	Į aktorius tame spektaklyje gražu, malonu, miela žiūrėti; Aktoriai... gražiai atrodo.	gr
Pastaba. Klaidomis nelaikoma formos matosi, girdisi, jaučiasi .		Iš čia toli matosi / matyti. Už sienos girdėjosi / buvo girdėti balsai. Rašinio įžangoje jaučiasi / justi tuščiažodžiavimas.	–
LAIKAI			
Pastaba. Vientisinių laikų formų vartojimas vietoj sudėtinių yra trūkumas, bet nelaikytinas klaida.	<i>Tačiau senasis tikėjimas lietuvių kasdienybėje turėjo tvirtas šaknis ir paniekinti protėvių dievus jiems būtu (būtu būvusi) didelė kančia.</i>		–
PRIEVEIKSMIS			
Būdorieveiksmis nevert. bevardės giminės reikšmė.	<i>Bet skaudžiausiai, kad ji pasijuto draugų išduota.</i>	<i>Bet skaudžiausia, kad ji pasijuto draugų išduota.</i>	gr

3. SINTAKSĖ

DALYVIS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Savaiminei būsenai ar savaiminei ypatybei reikšti nevertotinas neveikiamosios rūšies dalyvis (KKS 5.8.3 p.).	<i>Padažnintas pulsas ir padidintas kraujospūdis – sunkios ligos požymis.</i> <i>Ligonis skundžiasi apsunkintu rijimu.</i> <i>Odos paviršiuje matyti išplėstos venos.</i> <i>Jau kurį laiką nepavyksta sureguliuoti pagreitinto širdies plakimo.</i> <i>Šiai ligai būdinga sulėtinta medžiagų apykaita.</i> <i>Esant sumažintam kraujospūdžiui svaigsta galva.</i>	<i>Padažnėjęs pulsas ir padidėjęs kraujospūdis – sunkios ligos požymiai.</i> <i>Ligonis skundžiasi pasunkėjusiu rijimu.</i> <i>Odos paviršiuje matyti išsiplėtusios venos.</i> <i>Jau kurį laiką nepavyksta sureguliuoti pagreitėjusio širdies plakimo.</i> <i>Šiai ligai būdinga sulėtėjusi medžiagų apykaita.</i> <i>Esant sumažėjusiam kraujospūdžiui / Dėl sumažėjusio kraujospūdžio svaigsta galva.</i>	gr

Veikiamasis esamojo laiko dalyvis nevertotinas su veikėjo nereiškančiais daiktavardžiais daikto paskirčiai, rūšiai, tipui nusakyti.	<i>Salėje daug sėdinčių vietų.</i> <i>Jis jau seniai dirba vadovaujantį darbą.</i> <i>Nebuvo įvertintas pasiaukojantis žygdarbis.</i>	<i>Salėje daug sėdimų vietų.</i> <i>Jis jau seniai dirba vadovaujamą darbą.</i> <i>Nebuvo įvertintas pasiaukojamas žygdarbis.</i>	gr
Veikiamasis esamojo laiko dalyvis nevertotinas daikto paskirčiai, rūšiai, tipui nusakyti terminuose ir pavadinimuose (terminuose ir pavadinimuose vartotina įvardžiutinė dalyvio forma).	<i>raminantieji vaistai</i> <i>gaivinantieji gėrimai</i> <i>įspėjantis ženklas</i> <i>maitinančioji kaukė</i> <i>vykdančioji valdžia</i>	<i>raminamieji vaistai</i> <i>gaivinamieji gėrimai</i> <i>įspėjamas ženklas</i> <i>maitinamoji kaukė</i> <i>vykdomoji valdžia</i>	gr
Veikiamasis būtojo laiko dalyvis nevertotinas reikšti lygia greta su tarinio veiksmu vykstančiam arba vėlesniam veiksmui (KKS 5.8.2 p.).	<i>Į orą pakilo raketos, numušios tris priešo lėktuvus.</i> <i>Pirmą kartą jis paragavo alkoholio, išgėręs su draugu šampano.</i> <i>Vakar kalbėjo pirmininkas, paraginęs aktyviai dalyvauti rinkimuose.</i> <i>Pusfinalį laimėjo mūsų komanda, patekusi į finalą.</i>	<i>Į orą pakilo raketos ir numušė tris priešo lėktuvus.</i> <i>Pirmą kartą jis paragavo alkoholio, gerdamas / kai gėrė su draugu šampano.</i> <i>Vakar kalbėjo pirmininkas, ragindamas / ir ragino aktyviai dalyvauti rinkimuose. / Vakar pirmininkas ragino aktyviai dalyvauti rinkimuose. / Vakar kalbėjo pirmininkas. Jis ragino aktyviai dalyvauti rinkimuose.</i> <i>Pusfinalį laimėjo mūsų komanda ir pateko į finalą. / Pusfinalį laimėjusi mūsų komanda pateko į finalą.</i>	gr
Nevartotina sutrumpinta moteriškosios giminės būtojo kartinio laiko dalyvio galūnė, kad nebūtų palaikyta būtojo kartinio laiko padalyvio priesaga -us .	<i>Grižus namo, ji klausėsi mėgstamos muzikos.</i>	<i>Grižusi namo, ji klausėsi mėgstamos muzikos.</i>	gr
PUSDALYVIS			
Taisyklės pažeidimas	Klaidingas pavyzdys	Taisyklingas variantas	Klaida
Pusdalyvis netinka nusakyti aplinkybės veiksmui, kuris vyksta ne tuo metu, kaip tarinio veiksmas (KKS 5.9 p.).	<i>Abiturientas sėkmingai baigė mokyklą gaudamas atestatą.</i> <i>Įstojau į muzikos mokyklą, čia baigdamas keturias klases.</i>	<i>Abiturientas sėkmingai baigė mokyklą ir gavo atestatą.</i> <i>Įstojau į muzikos mokyklą ir čia baigiau keturias klases.</i> <i>Policininkai netrukus sulaukė vagis ir nuvežė juos į nuovadą.</i>	gr

	<i>Policininkai netrukus sulaikė vagis, juos nuveždami į nuovadą.</i>		
Moteriškosios giminės sangražinių pusdalyvių daugiskaitos vardininko forma yra šypsodamosi (<i>šypsodamos+si</i>) ne <i>šypsodamosios</i> .	<i>Sesutės puošėsi šypsodamosios.</i>	<i>Sesutės puošėsi šypsodamosi.</i>	gr
PADALYVIS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Būtojo kartinio laiko padalyvis nevertotinas tikslui reikšti su jungtuku <i>kad</i> (taip pat su <i>idant</i>) (KKS 5.10.2 p.).	<i>Kad apsisaugojus nuo gripo, gerkite čiobrelių arbatą.</i> <i>Reikia perskaičiuoti sąskaitą, kad išvengus atsitiktinių klaidų.</i>	<i>Kad apsisaugotumėte / Norėdami apsisaugoti nuo gripo, gerkite čiobrelių arbatą.</i> <i>Reikia perskaičiuoti sąskaitą, kad būtų išvengta / norint išvengti atsitiktinių klaidų.</i>	gr
Būtojo kartinio laiko padalyvis nevertotinas sąlygai reikšti su jungtuku <i>jei(gu)</i> (KKS 5.10.3 p.).	<i>Jeigu apskaičiavus nuostolius, išaiškėtų tikroji įmonės padėtis.</i>	<i>Jeigu apskaičiuotume nuostolius, išaiškėtų tikroji įmonės padėtis.</i>	gr
Padalyvis nevertotinas šalutiniam to paties veikėjo veiksmui reikšti asmeniniuose sakiniuose (vietoj pusdalyvio ar dalyvio) (KKS 5.10.1 p.).	<i>Dirbant susižeidžiau.</i> <i>Kuo remiantis laikraštis skelbia tokią informaciją?</i> <i>Pažvelgus</i> į šias nuotraukas, pastebėsime tam tikrą ryšį. <i>Jos elgiasi nepažeidžiant taisyklių.</i> <i>Grįžus</i> mes pirmiausia paskambinome tėvams.	<i>Dirbdamas susižeidžiau.</i> <i>Kuo remdamasis laikraštis skelbia tokią informaciją?</i> <i>Pažvelgę</i> į šias nuotraukas, pastebėsime tam tikrą ryšį. <i>Jos elgiasi nepažeisdamos taisyklių.</i> <i>Grįžę</i> mes pirmiausia paskambinome tėvams.	gr
Pastaba. Padalyvis gali būti vartojamas beasmeniuose sakiniuose.		<i>Rašant</i> diktantą reikia susikaupti.	–
Pastaba. Padalyvis gali būti vartojamas, kai atliekamo veiksmo veikėjai iš dalies sutampa.		<i>Mums važiuojant į Trakus labiausiai sušalo Saulius.</i>	–
PRIEVEIKSMIS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Prieveiksmiai su -ai (padaryti iš priesagos -iškas būdvardžių) nevertotini daikto kokybei žymėti (KKS 5.11 p.).	<i>skyrybos itališkai</i> <i>poilsis kanadietišškai</i>	<i>itališkos skyrybos / skyrybos kaip italų</i> <i>kanadietiškas poilsis</i>	gr

	<i>viščiukai vilnietiškai</i>	<i>vilnietiški, vilnietiškai kepti viščiukai</i>	
--	-------------------------------	--	--

LINKSNIŲ VARTOJIMO KLAIDOS

Vardininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinas kreipiniui reikšti (KKS 3.1.2 p.). Pastaba. Priedėliu einančio daiktavardžio <i>ponas</i> vardininkas – ne klaida.	<i>Mokytojas, noriu paklausti.</i>	<i>Mokytojau, noriu paklausti.</i> <i>Pone pirmininke / Ponas pirmininke, čia reikia jūsų parašo.</i>	gr –
Nevartotinas neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti (vietoj dalies kilmininko) su veiksmažodžiais: <i>(atsi)rasti(s), būti (yra, esti, yra, buvo...), daugėti (gausėti), įvykti, kilti, mažėti, pasitaikyti</i> (KKS 3.1.1 p.).	<i>Per kontrolinį darbą kartais pasitaiko nesusipratimai.</i> <i>Žmogaus gyvenime būna potvyniai ir atoslūgiai.</i>	<i>Per kontrolinį darbą kartais pasitaiko nesusipratimų.</i> <i>Žmogaus gyvenime būna potvynių ir atoslūgių.</i>	gr
Kilmininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su veiksmažodžiais: <i>prieiti ko, siekti ko</i> (kiekio reikšme) (KKS 3.2.1 p.).	<i>Priėjome išvados.</i> <i>Žuvies svoris siekė kilogramo.</i>	<i>Priėjome išvadą / prie išvados. / Padarėme išvadą.</i> <i>Žuvies svoris siekė kilogramą.</i>	gr
Nevartotinas su veiksmažodžiu <i>pasiekti</i> siekiamąjį dalyką visumai reikšti.	<i>Jie pasiekė tikslo.</i> <i>Pagaliau pasiekėme pergalės.</i>	<i>Jie pasiekė tikslą.</i> <i>Pagaliau pasiekėme pergalę.</i>	gr
Nevartotinas abstrakčiųjų daiktavardžių (<i>reikšmė, įtaka</i>) dalies kilmininkas, ypač kai greta esantys pažyminiai <i>didelė, milžiniška, lemiama</i> nurodo didžiausią ypatybės kiekį.	<i>Mokytojos pagyrimas man turėjo milžiniškos reikšmės.</i>	<i>Mokytojos pagyrimas man turėjo milžinišką reikšmę.</i>	gr
Nevartotinas skaitvardžių kilmininkas – lyginamajai kiekybei reikšti su aukštesniojo laipsniorieveiksmais (<i>ne daugiau, (ne) mažiau</i>) (KKS 3.2.2 p.).	<i>Čia telpa daugiau šimto žmonių.</i> <i>Parašyk ne mažiau penkių puslapių.</i>	<i>Čia telpa daugiau kaip šimtas / daugiau negu (nei) šimtas / per šimtą / šimtas su viršum žmonių.</i> <i>Parašyk ne mažiau kaip / ne mažiau negu (nei) penkis puslapius.</i>	gr

Naudininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su veiksmožodžiais <i>atitikti kam, neatitikti kam, kreipti dėmesį kam, panašus,-i kam, pasitikėti kam, prisitaikyti kam, sutelkti dėmesį kam, užjausti kam</i> (KKS 3.3.1 p.).	<i>Ar tavo darbas atitinka mokytojos nurodytiems reikalavimams?</i> <i>Daugiausia dėmesio kreipiame pažangumui.</i> <i>Dabar sutelkime dėmesį šiai schemai.</i>	<i>Ar tavo darbas atitinka mokytojos nurodytus reikalavimus?</i> <i>Daugiausia dėmesio kreipiame į pažangumą / skiriame pažangumui.</i> <i>Dabar sutelkime dėmesį į šią schemą.</i>	gr
Nevartotinas su judėjimo reikšmės veiksmožodžiais (<i>eiti, rinktis, važiuoti, vykti</i> ir pan.) tikslui reikšti (KKS 3.3.4 p.).	<i>Išėjo pietums.</i> <i>Teatras išvažiavo gastrolėms.</i>	<i>Išėjo pietų / pietauti.</i> <i>Teatras išvažiavo į gastroles / gastrolių.</i>	gr
Tikslui su paskirties atspalviu ar paskirčiai reikšti nevertotinas abstrakčių priesagos <i>-imas (-ymas)</i> daiktavardžių naudininkas.	<i>Skirsime daug lėšų teritorijos tvarkymui.</i> <i>Stengiausi daugiau laiko skirti knygų skaitymui.</i> <i>Pateikė nutarimą balsavimui.</i> <i>Projektą grąžino papildymui.</i> <i>Televizorių išvežėme taisymui.</i> <i>Kūryba tampa šaltiniu savęs tyrinėjimui ir atrama savasties išsaugojimui.</i>	<i>Skirsime daug lėšų teritorijai tvarkyti.</i> <i>Stengiausi daugiau laiko skirti knygoms skaityti.</i> <i>Pateikė nutarimą balsuoti.</i> <i>Projektą grąžino papildyti.</i> <i>Televizorių išvežėme taisyti.</i> <i>Kūryba tampa savęs tyrinėjimo šaltiniu ir savasties išsaugojimo atrama.</i>	gr
Nevartotinas daiktui apibūdinti, kai nereiškiama paskirtis (KKS 3.3.2 p.).	<i>Jis yra čempionas 50 km distancijai.</i>	<i>Jis yra 50 km distancijos čempionas.</i>	gr
Nevartotinas konkretaus laiko ribai arba momentui, kai nežymima paskirtis (KKS 3.3.2 p.). Pastaba. Veiksmo trukmei ir paskirčiai reikšti naudininkas – ne klaida.	<i>Šiai dienai pateiktos 103 paraiškos.</i>	<i>Iki šios dienos pateiktos 103 paraiškos.</i> <i>Išvažiavo vienai dienai.</i> <i>Posėdį atidėjo kitai savaitei.</i> <i>Lėšų skyrė tik šiam mėnesiui.</i>	gr –
Nevartojamas posakyje <i>tikėti Dievui.</i>	<i>Tikiu Dievui.</i>	<i>Tikiu Dievą.</i>	gr

		Pastaba. Nelaikyti klaida junginių <i>tikiu Dievu, tikiu į Dievą.</i>	–
Galininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinas tiesioginiam objektui reikšti greta neigiamą veiksmą (vietoj kilmininko) (KKS 3.4.2 p.).	<i>Nedarinėk duris!</i> <i>Negauk trejetą.</i>	<i>Nedarinėk durų!</i> <i>Negauk trejeto.</i>	gr
Nevartotinas neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti (vietoj dalies kilmininko) (KKS 3.4.1 p.).	<i>Mokiniai gerai moka užsienio kalbas.</i> <i>Man vieną kavą.</i>	<i>Mokiniai gerai moka užsienio kalbų.</i> <i>Man vieną kavos.</i>	gr
Nevartotinas su judėjimo reikšmės veiksmažodžiais tikslui arba siekimui reikšti, kai tas galininkas vienas be bendraties neįmanomas (KKS 3.4.3 p.).	<i>Atvyko skaityti paskaitas.</i> <i>Nuvažiavo atsiimti dokumentus.</i>	<i>Atvyko skaityti paskaitų.</i> <i>Nuvažiavo atsiimti dokumentų.</i>	gr
Nevartotinas su siekimo reikšmės veiksmažodžiais tikslui reikšti.	<i>Ramybę pasiekti būtina dorybė ir išmintis.</i> <i>Kyla muštynės ir ginti baltakaklį į kovą stoja jaunas studentas.</i> <i>Jau Antikos laikais žmonės būrėsi diskutuoti, aptarti politiką, filosofiją.</i>	<i>Ramybei pasiekti būtina dorybė ir išmintis.</i> <i>Kyla muštynės ir ginti baltakaklio į kovą stoja jaunas studentas.</i> <i>Jau Antikos laikais žmonės būrėsi diskutuoti, aptarti politikos, filosofijos.</i>	gr
Nevartotinas su veiksmažodžiais <i>atstovauti, ieškoti, klausytis, laukti, pakenkti.</i>	<i>Atstovavo mokyklą.</i> <i>Ieškome savo draugą.</i> <i>Aš klausau jus.</i> <i>Mes tave laukiame.</i> <i>Rūkymas gali pakenkti kraujagysles.</i>	<i>Atstovavo mokyklai.</i> <i>Ieškome savo draugo.</i> <i>Aš klausau jūsų.</i> <i>Mes tavęs laukiame.</i> <i>Rūkymas gali pakenkti kraujagyslėms.</i>	gr
Nevartotinas su bendratimi paskirčiai reikšti.	<i>Pasiimk krepšį sudėti pirkinius.</i>	<i>Pasiimk krepšį pirkiniams sudėti.</i>	gr
Įnagininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinas su gausą žyminčiais būdvardžiais (<i>dosnus, -i, gausus, -i, turtingas, -a</i> ir pan.) (KKS 3.5.2 p.).	<i>Jis dosnus pažadais.</i> <i>Kraštas gausus miškais.</i> <i>Ar esi turtingas pinigais?</i>	<i>Jis dosnus pažadų.</i> <i>Kraštas gausus miškų.</i> <i>Ar esi turtingas pinigų?</i>	gr

Nevartotinas su būdvardžiu <i>laimingas, -a</i> priešasčiai reikšti.	<i>Jis nėra laimingas savo dabartiniu gyvenimo būdu ir keliaujančio pardavėjo darbu.</i>	<i>Jis nėra laimingas dėl savo dabartinio gyvenimo būdo ir keliaujančio pardavėjo darbo / <...> nėra patenkintas dabartiniu gyvenimo būdu ir darbu.</i>	gr
Nevartotinas objektui reikšti su pilnį žyminčiais veiksmažodžiais, turinčiais priešdėlį <i>pri-</i> (<i>prikimšti, prigrūsti, prikrauti</i> ir pan.) (KKS 3.5.1 p.).	<i>Obuolius prikimškite įdaru ir kepkite.</i> <i>Kišenės prikimštos pinigais.</i>	<i>Obuolius prikimškite įdaro ir kepkite.</i> <i>Kišenės prikimštos pinigų.</i>	gr
Nevartotinas veikėjui ar būsenos sukėlėjui (bet ne priemonei) reikšti su neveikiamosios rūšies dalyviais (KKS 3.5.3 p.).	<i>Bičiulis buvo priblokštas tuo įvykiu.</i> <i>Buvome nuliūdinti tokiu jos elgesiu.</i> <i>Šalis užimta priešojėjomis.</i>	<i>Bičiulis buvo priblokštas to įvykiu. / Bičiulį tas įvykis pribloškė.</i> <i>Buvome nuliūdinti tokio jos elgesio. / Mus nuliūdino toks jo elgesys.</i> <i>Šalis užimta priešojėjų.</i>	gr
Nevartotinas daiktavardžių įnagininkas su veiksmažodžio <i>būti</i> formomis – nuolatiniam (nekintamam) būviui reikšti (KKS 3.5.4 p.). Pastaba. Kai tarinyje yra žodžiai <i>nori</i> (<i>trokšta, tikisi, svajoja...</i>) <i>būti</i> , galimas daiktavardžio įnagininkas.	<i>Sprendžiant iš akcento, jis galėjo būti prancūzu.</i> <i>Kas buvo šios infekcijos priežastimi?</i> <i>Tokiu pavyzdžiu yra XIX a. romantikas Maironis.</i>	<i>Sprendžiant iš akcento, jis galėjo būti prancūzas.</i> <i>Kas buvo šios infekcijos priežastis?</i> <i>Toks pavyzdys yra XIX a. romantikas Maironis.</i> <i>Berniukas nori būti sportininku / sportininkas. Mergaitės svajoja būti manekenėmis / manekenės.</i>	gr –
Nevartotinas požymiui reikšti, kai nurodoma, kuo remiamasi (<i>daina žodžiais / tekstu</i>).	<i>Girdėjome dainą Maironio žodžiais.</i>	<i>Girdėjome dainą pagal Maironio žodžius / žodžiai Maironio.</i>	gr
Dvejybiniai linksniai			
Taisyklės pažeidimas	Klaidingas variantas	Taisyklingas variantas	Klaida
Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj vardininko (KKS 3.5.5 p.).	<i>Ji galėjo būti atidesne.</i> <i>Mindaugas svajoja būti žymiu.</i> <i>Visi nori būti laimingais.</i>	<i>Ji galėjo būti atidesnė.</i> <i>Mindaugas svajoja būti žymus.</i> <i>Visi nori būti laimingi.</i>	gr

Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj kilmininko (KKS 3.5.5 p.).	<i>Vien pinigai nepadaro žmogaus laimingu.</i>	<i>Vien pinigai nepadaro žmogaus laimingo.</i>	gr
Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj naudininko (KKS 3.5.5 p.).	<i>Lengva žmogui būti geru, sunkiau – teisingu. <i>Ar galima būti (likti) abejingu?</i></i>	<i>Lengva žmogui būti geram, sunkiau – teisingam. <i>Ar galima būti (likti) abejingam?</i></i>	gr
Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj galininko (KKS 3.5.5 p.).	<i>Sunkumai privertė ją būti taupesne ir išradingesne.</i>	<i>Sunkumai privertė ją būti taupesnę ir išradingesnę.</i>	gr
Pastaba. Su veiksmazodžiais <i>laikyti, (pa)skelbti, (pa)vadinti, pripažinti</i> įnagininkas – ne klaida (KKS 3.5.5 p.).		<i>Jį laikė gražiu, bet lengvabūdišku. Jis padėtį pavadino pavojinga. Teismas jį pripažino nekaltu. Po dvejų metų jaunuolį paskelbė dingusiu be žinios.</i>	–
Vietininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinas būsenos patyrėjui reikšti (KKS 3.6.1 p.).	<i>Jame netikėtai kilo puiki mintis. Mokytoja nuolat diegia savo mokiniuose grožio supratimą ir ugdo juose gėrio pradus. Rašytoja geba pamatyti žmoguje vidines problemas.</i>	<i>Jam netikėtai kilo puiki mintis. Mokytoja nuolat diegia savo mokiniam grožio supratimą ir ugdo jū gėrio pradus. Rašytoja geba pamatyti vidines žmogaus problemas.</i>	gr
Nevartotinas kaip prielinksnis ar polinksnis laiko tarpui reikšti su žodžiais: <i>laikotarpyje, bėgyje, laike</i> (KKS 3.6.6 p.).	<i>Darbą turime baigti metų bėgyje. Atsakymą gausite trijų dienų laikotarpyje. Sprendimas gali būti apskundžiamas laike 10 dienų.</i>	<i>Darbą turime baigti per metus. Atsakymą gausite per tris dienas / trijų dienų laikotarpiu. Sprendimas gali būti apskundžiamas per 10 dienų.</i>	gr
Nevartotini junginiai <i>tame skaičiuje, tame tarpe</i> išskirčiai ir priskirčiai reikšti.	<i>Mokyklos statybai paskirta 50 tūkst. litų, tame skaičiuje 10 tūkst. vidaus darbams. Dalyvavo 15 žmonių, tame tarpe ir vienas gydytojas.</i>	<i>Mokyklos statybai paskirta 50 tūkst. litų, iš to skaičiaus / iš jų 10 tūkst. vidaus darbams. Dalyvavo 15 žmonių, tarp jų ir vienas gydytojas.</i>	gr

	<i>Pamokoje nebuvo penkių mokinių, tame tarpe ir Andriaus.</i>	<i>Pamokoje nebuvo penkių mokinių, tarp jų ir Andriaus.</i>	
Nevartotinas veikimo, būsenos ar požymio sričiai (bet ne vietai) reikšti (KKS 3.6.2 p.).	<i>Skaitė knygą anglų kalboje.</i> <i>Ji gabi muzikoje.</i> <i>Prisipažino meilėje.</i> <i>Tu amžinai ne nuotaikoje.</i> <i>Jis nusimano matematikoje.</i>	<i>Skaitė knygą anglų kalba / angliškai.</i> <i>Ji gabi muzikai.</i> <i>Prisipažino mylis / kad myli. / Pasisakė mylis / kad myli.</i> <i>Tu amžinai be nuotaikos.</i> <i>Jis nusimano apie matematiką / išmano matematiką.</i>	gr
Nevartotinas daikto būviui, būsenai ar požymiui reikšti su žodžiais: <i>apimtyje, atstume, aukštumoj(e), būklėje, etate, dvitomyje (tritomyje), egzemplioriuje, originale, formoje, pavidale, sąlygose, stiliuje, sudėtyje, sumoje, tame reikalas (dalykas, esmė)</i> ir kt. (KKS 3.6.3 p.).	<i>Vakar tu pasirodei aukštumoje.</i> <i>Parduodama mašina geroje būklėje.</i> <i>Dirba dviejuose etatuose.</i> <i>Patvirtino sąmatą 1000 eurų sumoje.</i> <i>Reikalas tame, kad jis nemoka vokiečių kalbos.</i> <i>Netgi baisiose sąlygose žmonės likdavo geri, padėdavo vieni kitiems.</i>	<i>Vakar tu pasirodei gerai / puikiai / pagirtinai.</i> <i>Parduodama geros būklės mašina.</i> <i>Dirba dviem etatais. / Turi du etatus.</i> <i>Patvirtino 1000 eurų (sumos) sąmatą.</i> <i>Reikalas tas, kad jis nemoka vokiečių kalbos.</i> <i>Netgi baisiomis sąlygomis žmonės likdavo geri, padėdavo vieni kitiems.</i>	gr
Abstraktūs vietininkai nevertotini veiksmo būdai ar laikui reikšti, pvz.: <i>pagrindė, daugelyje atvejų, daugumoje, pilnumoje, tikrumoje, visumoje, esmėje, principė, paskutinėje eilėje, pirmoje eilėje</i> (KKS 3.6.5 p.).	<i>Knygos veikėjai pagrindė teigiami.</i> <i>Tačiau visumoje jis yra geras draugas.</i> <i>Šį klausimą aptarsime paskutinėje eilėje.</i> <i>Pirmoje eilėje reikia pasirūpinti vaikais.</i>	<i>Knygos veikėjai daugiausia teigiami.</i> <i>Tačiau apskritai jis yra geras draugas.</i> <i>Šį klausimą aptarsime paskutinį / paskiausiai / pabaigoje.</i> <i>Pirmiausia reikia pasirūpinti vaikais.</i>	gr
Nevartotinas būsenos priežastčiai, pagrindui reikšti, pvz.: <i>išdavoje, įtakoje, pasekmėje, pasėkoje, poveikyje, rezultate, sąryšyje (su)</i> (KKS 3.6.4 p.).	<i>Sausros įtakoje gausime mažesnę derlių.</i> <i>Karo pasekmėje krašto ūkis buvo sugriautas.</i>	<i>Dėl sausros gausime mažesnę derlių.</i> <i>Dėl karo krašto ūkis buvo sugriautas. / Karas nuniokojo krašto ūkį.</i>	gr

	<p><i>To pasėkoje žmogus gali pridaryti daugiau klaidų.</i></p> <p><i>Įtempto darbo poveikyje pablogėjo sveikata.</i></p> <p><i>Tokio apsileidimo rezultate kilo gaisras.</i></p>	<p><i>Dėl to žmogus gali pridaryti daugiau klaidų.</i></p> <p><i>Dėl / Nuo įtempto darbo pablogėjo sveikata.</i></p> <p><i>Dėl tokio apsileidimo kilo gaisras.</i></p>	
<p>Sustabarėjęs vietininkas <i>vardan ko (ko vardan)</i> nevertotinas tikslui, priežasčiai ar veiksmo pagrindu reikšti.</p> <p>Pastaba. Vartojamas specialiuose posakiuose: <i>Vardan Dievo Tėvo... Vardantos Lietuvos</i> vienybė teži.</p>	<p><i>Vardan ko tu gyveni?</i></p> <p><i>Visa tai buvo daroma šventų interesų vardan.</i></p>	<p><i>Dėl ko / Kodėl / Kam tu gyveni?</i></p> <p><i>Visa tai buvo daroma šventų interesų vardu / dėl šventų interesų / dangstantis šventais interesais.</i></p>	<p>gr</p> <p>–</p>

PRIELINKSNIŲ IR POLINKSNIŲ VARTOJIMO KLAIDOS

Ant			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
<p>Nevartotinas veiksmo laikui reikšti (KKS 4.1.7 p.).</p>	<p><i>Grįšiu tik ant vakaro.</i></p> <p><i>Ant rytojaus pasveikau.</i></p> <p><i>Močiutė atvažiavo ant dviejų dienų.</i></p> <p><i>Ant dienų atliksiu darbą.</i></p>	<p><i>Grįšiu tik vakare.</i></p> <p><i>Rytojaus dieną pasveikau.</i></p> <p><i>Močiutė atvažiavo dviem dienoms.</i></p> <p><i>Šiomis dienomis / Per šias dienas atliksiu darbą.</i></p>	<p>gr</p>
<p>Nevartotinas vietai reikšti, kai žymimas ne paviršius, o nurodoma kryptis į vidų arba buvimas viduje (KKS 4.1.6 p.).</p>	<p><i>Skubėjau ant stoties.</i></p> <p><i>Pavėlavau ant autobuso.</i></p>	<p><i>Skubėjau į stotį.</i></p> <p><i>Pavėlavau į autobusą.</i></p>	<p>gr</p>
<p>Nevartotinas veiksmo priemonei, nesusijusiai su vieta, reikšti (KKS 4.1.1 p.).</p>	<p><i>Mokosi skambinti ant pianino.</i></p> <p><i>Gaudė žuvį ant sliekų.</i></p>	<p><i>Mokosi skambinti pianinu.</i></p> <p><i>Gaudė žuvį su sliekais.</i></p>	<p>gr</p>
<p>Nevartotinas objektui reikšti su būdvardžiais: <i>apstus, -i, gabus, -i, godus, -i, šykštus, -i, turtingas, -a</i> (KKS 4.1.2 p.).</p>	<p><i>Kaimynų vaikas gabus ant muzikos.</i></p> <p><i>Nebūk godus ant svetimo gero.</i></p> <p><i>Šiomet esam turtingi ant šieno.</i></p>	<p><i>Kaimynų vaikas gabus muzikai.</i></p> <p><i>Nebūk godus svetimo gero.</i></p> <p><i>Šiomet esam turtingi šieno. / Šiomet turim daug šieno.</i></p>	<p>gr</p>

Nevartotinas daikto požymiui, nesusijusiam su vieta, reikšti (KKS 4.1.5 p.).	<i>Batai ant aukštų kulnų.</i>	<i>Batai aukštais kulnais. / Aukštakulniai batai.</i>	gr
Nevartotinas veiksmo ar būsenos pobūdžiui reikšti (KKS 4.1.8 p.).	<i>Dirba ant dviejų etatų.</i> <i>Ant kiek aš supratau, ne jis kaltas.</i> <i>Gyvenu ant buto.</i> <i>Pirkome televizorių ant išsimokėjimo.</i> <i>Tėtis spaudžia ant šimto penkiasdešimt.</i>	<i>Dirba dviem etatais. / Turi du etatus.</i> <i>Kiek aš supratau, ne jis kaltas.</i> <i>Nuomoju butą / kambarį.</i> <i>Pirkome televizorių išsimokėtinai.</i> <i>Tėtis spaudžia šimtu penkiasdešimt.</i>	gr
Nevartotinas paskirčiai, siekimui, veiksmo tikslui reikšti (KKS 4.1.9 p.).	<i>Pasilik pinigų ant maisto.</i> <i>Jisai tai padarė ant keršto.</i> <i>Pakvietė ant pietų.</i> <i>Susidėjome ant dovanos.</i>	<i>Pasilik pinigų maistui.</i> <i>Jisai tai padarė iš keršto.</i> <i>Pakvietė pietų.</i> <i>Susidėjome dovanai.</i>	gr
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su veiksmožodžiais <i>keisti, mainyti, mokyti, skųstis, patirti, pulti</i> (KKS 4.1.3 p.).	<i>Išmainė karvę ant ožkos.</i> <i>Draugai ant tavęs skundžiasi.</i> <i>Mes viską ant savo kailio patyrėme.</i> <i>Ant mūsų užpuolė priešai.</i> <i>Brolis mokosi ant inžinieriaus.</i>	<i>Išmainė karvę į ožką.</i> <i>Draugai tavimi skundžiasi.</i> <i>Mes viską savo kailiu patyrėme.</i> <i>Mus užpuolė priešai.</i> <i>Brolis mokosi inžinieriumi.</i>	gr
Nevartotinas daikto matmenims ar dydžių santykiui žymėti, kiekiui reikšti (KKS 4.1.4 p.).	<i>Padarykite nuotrauką 9 ant 13.</i> <i>Apsirikau ant dviejų litų.</i>	<i>Padarykite nuotrauką 9 iš 13 / 9 ir 13 (devyni ir trylika / devynių ir trylikos).</i> <i>Apsirikau dviem litais.</i>	gr
Apie			
Nevartotinas veiksmo objektui su žodžiais: 1) <i>domėtis, ginčytis (ginčas), rodyti, rūpintis, skųstis</i> (KKS 4.2 p.) 2) <i>aprašyti, apmąstyti, nagrinėti</i> ir pan.	1) <i>Per mažai domėjosi apie darbo sąlygas.</i> <i>Kilo ginčas apie pelno paskirstymą.</i> <i>Apie mane gali nesirūpinti.</i> 2) <i>Rašytojas savo romane apmąsto apie tautos ateitį.</i>	<i>Per mažai domėjosi darbo sąlygomis.</i> <i>Kilo ginčas dėl pelno paskirstymo / , kaip paskirstyti pelną.</i> <i>Manimi / Dėl manęs gali nesirūpinti.</i> 2) <i>Rašytojas savo romane apmąsto tautos ateitį.</i>	gr

3) <i>požiūris</i>	<i>Apie šią problemą nagrinėjo daug žymių rašytojų.</i> <i>Rašytojas išsako savo požiūrį apie paribio žmones.</i>	<i>Šią problemą nagrinėjo daug žymių rašytojų.</i> <i>Rašytojas išsako savo požiūrį paribio žmones.</i>	
Verstinė konstrukcija (<i>yra apie ką</i> nevertotina nusakyti esminiam kalbamojo dalyko ryšiui su kitu dalyku. Pastaba. Prielinksnis <i>apie</i> vartojamas objektui reikšti su mąstymo, kalbinės veiklos veiksmožodžiais ir daiktavardžiais: <i>Močiutė pasakojo apie senuosius kaimo gyventojus.</i> <i>Ar esate girdėję legendą apie šio ežero dugne slypinčius lobius?</i>	<i>Buvimas savimi yra apie individualumą, stiprumą ir drąsą.</i> <i>Šventės nėra tik apie maistą.</i>	<i>Buvimas savimi reiškia individualumą, stiprumą ir drąsą.</i> <i>Šventės susideda ne tik iš maisto. Švenčių esmė – ne tik maistas.</i>	gr –
Dėka (polinksnis)			
Nevartotinas būdai, kartu ir priemonei reikšti.	<i>Didelių pastangų dėka darbą baigėme laiku.</i> <i>Ji galėjo judėti tik neįgaliųjų vežimėlio dėka.</i>	<i>Didelėmis pastangomis / Labai stengdamiesi darbą baigėme laiku.</i> <i>Ji galėjo judėti tik (su) neįgaliųjų vežimėliu / naudodamasi neįgaliųjų vežimėliu.</i>	gr
Nevartotinas, kai priežastį sukelia koks reiškinys ar daiktas, o ne asmuo.	<i>Šių priemonių dėka avarijų sumažėjo.</i> <i>Naujovių dėka jau gavome pelno.</i> <i>Ilgo kaklo ir kojų dėka žirafa yra pats aukščiausias žinduolis.</i>	<i>Dėl šių priemonių avarijų sumažėjo.</i> <i>Pritaikę naujoves jau gavome pelno.</i> <i>Dėl ilgo kaklo ir kojų žirafa yra pats aukščiausias žinduolis. / Ilgas kaklas ir kojos daro žirafą pačiu aukščiausiu žinduoliu. / Žirafa yra pats aukščiausias žinduolis, nes turi ilgą kaklą ir kojas.</i>	gr
Iki			
Nevartotinas būviui beasmeniame sakinyje reikšti (KKS 4.4 p.).	<i>Dabar jam ne iki egzaminų.</i>	<i>Dabar jam ne egzaminai rūpi / ne egzaminai galvoje.</i>	gr

I			
Nevartotinas laiko tarpui, per kurį kartojasi veiksmas, reikšti.	<i>Treniruotės vyksta triskart į savaitę.</i>	<i>Treniruotės vyksta triskart per savaitę / savaitėje.</i>	gr
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su žodžiais <i>įsimylėti, žaisti, atsiliepti, daryti poveikį, veikti, daryti įtaką, daryti spaudimą, nurodyti, skirti dėmesį, domėtis</i> ir pan. (KKS 4.3 p.).	<i>Vaikinas įsimylėjo į merginą.</i> <i>Vaikai žaidžia į parduotuvę.</i>	<i>Vaikinas įsimylėjo merginą.</i> <i>Vaikai žaidžia parduotuvę.</i>	gr
Nuo			
Nevartotini junginiai <i>kartas nuo karto; laikas nuo laiko.</i>	<i>Mes kartas nuo karto susitinkame.</i> <i>Laikas nuo laiko tenka vykti į Vilnių.</i>	<i>Mes vis susitinkame. / Mes kartais / kartkartėmis / retkarčiais / kai kada susitinkame.</i> <i>Vis tenka vykti į Vilnių. Kartais / Kartkarčiais / Retkarčiais / Retsykiais / Kai kada tenka vykti į Vilnių.</i>	gr
Pagalba, su (kieno) pagalba (polinksnis)			
Nevartotinas priemonei reikšti.	<i>Ryšys bus palaikomas (su) laidų pagalba.</i> <i>Plytos keliamos kranu pagalba.</i> <i>Vabzdžius jie gaudo (su) snapo pagalba.</i> <i>Hipnozės pagalba atskleistos ligos priežastys.</i> <i>Daiktavardžių daromasi su priesagų pagalba.</i>	<i>Ryšys bus palaikomas laidais.</i> <i>Plytos keliamos (su) kranu.</i> <i>Vabzdžius jie gaudo (su) snapu.</i> <i>Hipnoze / Taikant hipnozę atskleistos ligos priežastys.</i> <i>Daiktavardžių daromasi su priesagomis.</i>	gr
Nevartotinas padėjusiam arba tarpininkavusiam veikėjui reikšti.	<i>Bendravome tik vertėjo pagalba.</i> <i>Tik visuomenės pagalba galima užkirsti kelią nusikaltimams.</i>	<i>Bendravome tik su vertėjo pagalba / per vertėją / padedami vertėjo.</i> <i>Tik su visuomenės pagalba / visuomenei padedant galima užkirsti kelią nusikaltimams.</i>	gr
Pas			
Nevartotinas <i>pas save</i> , kalbant apie darbo vietą.	<i>Viršininkas šiuo metu pas save.</i>	<i>Viršininkas šiuo metu savo kabinete.</i>	gr

<p>Nevartotinas priklausymui, nuosavybei, turėjimui žymėti (KKS 4.6.1 p.).</p>	<p><i>Pas jį temperatūra.</i></p> <p><i>Pas mane ne vienas geras draugas.</i></p> <p><i>Pas ką yra klausimų?</i></p> <p><i>Pas Vilių gražios akys.</i></p> <p><i>Pas kaimyną atsitiko avarija.</i></p> <p><i>Pas mane nėra pinigų.</i></p>	<p><i>Jis turi temperatūros / karščio.</i></p> <p><i>Aš turiu ne vieną gerą draugą.</i></p> <p><i>Kas nori paklausti? / Kas turi klausimų?</i></p> <p><i>Viliaus gražios akys</i></p> <p><i>Kaimynui atsitiko avarija.</i></p> <p><i>Aš neturiu pinigų.</i></p>	<p>gr</p>
<p>Nevartotinas veiksmo adresatui, šaltiniui, nesusijusiam su vieta, reikšti su veiksmožodžiais <i>kreiptis, klausti, pirkti, prašyti, atsiprašyti, skolintis, įsigyti, gauti, imti, reikalauti, sužinoti, skambinti, skųstis, šauktis, teirautis, vogti</i> (KKS 4.6.2 p.).</p>	<p><i>Pasiskolinau pas Marytę.</i></p> <p><i>Paklausk pas Liną.</i></p> <p><i>Pasiteiravau pas Karolį.</i></p> <p><i>Paprašiau pas auklėtoją.</i></p> <p><i>Kodėl nesikreipi pas gydytoją?</i></p> <p><i>Bilietus įsigyk pas vairuotoją.</i></p> <p><i>Reikia paklausti pas mokytoją.</i></p> <p><i>Tvarkaraštį sužinok pas draugę.</i></p>	<p><i>Pasiskolinau iš Marytės.</i></p> <p><i>Paklausk Lino.</i></p> <p><i>Pasiteiravau Karolio.</i></p> <p><i>Paprašiau auklėtoją / auklėtojos.</i></p> <p><i>Kodėl nesikreipi į gydytoją?</i></p> <p><i>Bilietus įsigyk iš vairuotojo.</i></p> <p><i>Reikia paklausti mokytoją / mokytojo.</i></p> <p><i>Tvarkaraštį sužinok iš draugės.</i></p>	<p>gr</p>
Prie			
<p>Nevartotinas veiksmo sąlygoms reikšti junginiuose: <i>prie (kokių) aplinkybių, prie uždarų durų, prie ligos, prie (kokių) norų, prie progų, prie (kokių) sąlygų, prie (kokios) temperatūros</i> (KKS 4.8.1 p.).</p>	<p><i>Prie tokių sąlygų sunku dirbti.</i></p> <p><i>Ir prie geriausių norų negalėsiu tavęs pasitikti.</i></p> <p><i>Prie progos aplankykite šią parodą.</i></p> <p><i>Prie aukštos temperatūros metalai lydosi.</i></p>	<p><i>Tokiomis sąlygomis sunku dirbti.</i></p> <p><i>Ir geriausių norų turėdamas / Kad ir labai norėdamas negalėsiu tavęs pasitikti.</i></p> <p><i>Pirma proga / Progai pasitaikius / Radę, turėdami progą aplankykite šią parodą.</i></p> <p><i>Aukštoje temperatūroje / Kai temperatūra aukšta / Esant aukštai temperatūrai metalai lydosi.</i></p>	<p>gr</p>
<p><i>Netinka keitimo santykiui reikšti</i> (KKS 4.8.2 p.).</p>	<p><i>Pinigai bus keičiami santykiu vienas prie šimto.</i></p>	<p><i>Pinigai bus keičiami vienas už šimtą / vienas su šimtu / šimtas į vieną.</i></p>	<p>gr</p>

Prieš			
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su žodžiais: <i>atsiprašyti, atsparus, gintis, neapykanta, pareiga, skydas</i> (KKS 4.9 p.).	<i>Ginsimės prieš visus, kurie mus puls. Jaučia pareigą prieš tėvus. Ironija jam buvo skydas prieš visas lagerio blogybes.</i>	<i>Ginsimės nuo visų, kurie mus puls. Jaučia pareigą tėvams. Ironija jam buvo skydas (, saugantis) nuo visų lagerio blogybių.</i>	gr
Pro			
Nevartotinas reiškiant judėjimą viduriu.	<i>Autobusai važiuoja pro miesto centrą.</i>	<i>Autobusai važiuoja per miesto centrą / miesto centru.</i>	gr
Su			
Nevartotinas priešasčiai, susijusiai su liga, nusakyti.	<i>Guliu su temperatūra. Moteris su apsinuodijimo požymiais išvežta į ligoninę.</i>	<i>Guliu dėl temperatūros / karščiudamas. / Karščiuoju. / Guliu, nes karščiuoju. / Guliu, nes turiu temperatūros. Moteris dėl apsinuodijimo (požymių) / pastebėjus apsinuodijimo požymių (-ius) išvežta į ligoninę.</i>	gr
Ties			
Nevartotinas objektui, nurodant veiksmo pobūdį, reikšti.	<i>Sutelkė dėmesį ties svarbiausiu klausimu.</i>	<i>Sutelkė dėmesį į svarbiausią klausimą.</i>	gr
Už			
Nevartotinas junginiuose: <i>imti (laikyti) už pagrindą, žaisti už komandą</i> (KKS 4.10 p.).	<i>Rezoliucijos projektą siūloma priimti (laikyti) už pagrindą. Jis žaidžia už „Neptūno“ komandą.</i>	<i>Rezoliucijos projektą siūloma priimti (laikyti) pagrindu / kaip pagrindą. Jis žaidžia „Neptūno“ komandoje.</i>	gr
Nevartotinas apibendrintai vietai pagal darbo priemonę reikšti.	<i>Nesėsk neblaivus už vairo.</i>	<i>Nesėsk neblaivus prie vairo. / Nevairuok neblaivus.</i>	gr

SAKINIO DALIŲ IR SAKINIŲ JUNGIMO KLAIDOS

KLAIDOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Šalutiniuose nuolaidos aplinkybės sakiniuose nevertotini vertiniai <i>kaip nekeista, kaip nebūtų keista</i> (KKS 5.5 p.).	<i>Kaip nekeista, medis atsigavo.</i>	<i>Kad ir / Nors ir keista, medis atsigavo.</i>	gr

<p>Neigiamieji veiksmažodžiai nevertotini vietos (po santykinio žodžio kur), laiko (po santykinio žodžio kada), nuolaidos (po santykinio įvardžio kaip) ir kai kurių kitų tipų šalutiniuose sakiniuose.</p>	<p>Kur nepažvelgsi, visur sniegas.</p> <p>Kada tik neateini, jis sėdi prie televizoriaus.</p> <p>Su kuo tik nekalbėjau, visi taip sakė.</p> <p>Kaip nesistengėme, darbo baigti nespėjome.</p>	<p>Kur pažvelgsi, visur sniegas.</p> <p>Kada tik ateini, jis sėdi prie televizoriaus.</p> <p>Su kuo tik kalbėjau, visi taip sakė.</p> <p>Kad ir / Nors ir kaip stengėmės, darbo baigti nespėjome.</p>	<p>gr</p>
<p>Vientisinės tariamosios nuosakos formos nevertotinos vietoj sudurtinių formų praeities veiksmui (dažnai tariamam, neįvykusiam) reikšti.</p>	<p>Jeigu jie važiuotų mažesniu greičiu, avarija nebūtų įvykus.</p>	<p>Jeigu jie būtų važinę mažesniu greičiu, avarija nebūtų įvykus.</p>	<p>gr</p>
<p>gi nevertotina priešinamajam sujungimui vietoj jungtukų o, bet, tačiau (KKS 6.1 p.).</p>	<p>Trūksta laikinų poilsiviačių, gi ir esamos ne visos jaukios.</p> <p>Tegul dirba tik rankos, gi kojos ilsisi.</p>	<p>Trūksta poilsiviačių, o / bet ir esamos ne visos jaukios.</p> <p>Tegul dirba tik rankos, o kojos ilsisi.</p>	<p>gr</p>
<p>ir nevertotinas jungti žodžiams vardažodžių irrieveksmių stiprinamosiose konstrukcijose: daug ir daug, labai ir labai, minios ir minios, tūkstančiai ir tūkstančiai (KKS 6.2 p.).</p>	<p>Čia slypi daug ir daug paslapčių.</p> <p>Buvome labai ir labai laimingi.</p> <p>Gatvėmis plaukė minios ir minios.</p> <p>Turėjome peržiūrėti tūkstančius ir tūkstančius bylų.</p>	<p>Čia slypi daug / labai daug / be galo daug paslapčių.</p> <p>Buvome labai labai / nepaprastai / be galo laimingi.</p> <p>Gatvėmis plaukė minių minios žmonių.</p> <p>Turėjome peržiūrėti tūkstančių tūkstančius / tūkstančius bylų.</p>	<p>gr</p>
<p>vietoj to, kad nevertotinas su bendratimi ar padalyviu vietoj užuot (KKS 6.4 p.).</p>	<p>Vietoj to, kad paaiškinti, dar labiau viską supainiojo.</p> <p>Vietoj to, kad ugdyti savus restauruotojus, švaistėme lėšas kitur.</p> <p>Padėkojau ir vietoj to, kad grįžus prie laiško, išėjau į sodą.</p>	<p>Užuot paaiškinęs, dar labiau viską supainiojo.</p> <p>Užuot ugde savus restauruotojus, švaistėme lėšas kitur.</p> <p>Padėkojau ir, užuot grįžęs prie laiško, išėjau į sodą.</p>	<p>gr</p>
<p>Šalutiniuose sakiniuose bendratis nevertotina su jungtukais kad, idant tikslui ir priežasčiai reikšti (KKS 5.4.2 p.).</p>	<p>Kad mokėti, reikia mokytis.</p> <p>Atvažiavau, kad viską pamatyti.</p>	<p>Kad mokėtume / Norint mokėti, reikia mokytis.</p> <p>Atvažiavau, kad viską pamatyčiau / norėdamas pamatyti.</p>	<p>gr</p>

	<i>Ką nors daryk, idant atgauti dvasios ramybę.</i>	<i>Ką nors daryk, idant atgautum / jei nori atgauti dvasios ramybę.</i>	
Šalutiniuose sakiniuose bendratis nevertotina su jungtukais jei, jeigu sąlygai reikšti (KKS 5.4.1 p.).	<i>Jeį gėlių nepamerkti, jos nuvys.</i> <i>Jeį sakyti tiesą, jie nelabai ir stengėsi.</i>	<i>Jeį gėlių nepamerksime / nepamerktume, jos nuvys. / Nepamerktos gėlės nuvys.</i> <i>Tiesą sakant / Iš tiesų / Jeį sakysime (sakytume) tiesą, jie nelabai ir stengėsi.</i>	gr
Konstrukcija jei... tai... nevertotina gretinimui reikšti, kai nėra priežastinių ryšių.	<i>Jeigu JAV olimpiadoje laimėjo 10 medalių, tai Lietuva tik vieną.</i>	<i>JAV olimpiadoje laimėjo 10 medalių, o Lietuva tik vieną.</i>	gr
Jungtukas jog nevertotinas tikslo šalutiniams sakiniams prijungti.	<i>Prie mokslininkų komandos prisijungė jaunas tyrėjas, jog įgautų daugiau patirties.</i>	<i>Prie mokslininkų komandos prisijungė jaunas tyrėjas, kad įgautų daugiau patirties.</i>	gr
Priešinamojo sujungimo sakiniams jungti nevertotinas barbarizmas ale , vertalai vienok, tuo tarpu kai (kai tuo tarpu) .	<i>Šiandien dangus apsiniaukęs, ale (vienok) nešalta.</i> <i>Turtuoliai lobo, kai tuo tarpu vargšai skurdo.</i> <i>Taip elgdamasis tu labai erzini savo tėvus, tuo tarpu kai turėtum jiems padėti.</i>	<i>Šiandien dangus apsiniaukęs, bet (tačiau) nešalta.</i> <i>Turtuoliai lobo, o vargšai skurdo.</i> <i>Taip elgdamasis tu labai erzini savo tėvus, o turėtum jiems padėti.</i>	gr
Paremiamojo sujungimo sakiniuose nevertotinas taip kad .	<i>Bus diktantas, taip kad pakartokime rašybą.</i>	<i>Bus diktantas, todėl / tad pakartokime rašybą.</i>	gr
Jungtukas nes su atliepiamaisiais žodžiais todėl, dėl to, už tai nevertotinas priežasties šalutiniams sakiniams prijungti.	<i>Žmonės sako nesportuojantys todėl, nes neturi laiko.</i>	<i>Žmonės sako nesportuojantys, nes / todėl, kad / dėl to, kad neturi laiko.</i>	gr
Nevertotinas o taip pat sakiniams jungti.	<i>Aš užsispyriau nieko nepasakoti, o taip pat ir mano draugė tylėjo lyg žuvis.</i>	<i>Aš užsispyriau nieko nepasakoti, taip pat ir mano draugė tylėjo lyg žuvis.</i>	gr
Sakinio dalims ir sakiniams jungti nevertojamas o tuo pačiu , kai jis turi reikšmę „drauge, kartu“.	<i>Aš tylėjau visą vakarą, o tuo pačiu ir Rita nepratarė nė žodžio.</i> <i>Aplankė tėvus, tuo pačiu ir seserį.</i>	<i>Aš tylėjau visą vakarą ir Rita nepratarė nė žodžio.</i> <i>Aplankė tėvus, kartu ir seserį.</i>	gr

Šalutiniam priežasties aplinkybės sakiniui jungti nevertotinas o tai .	<i>Neskubėk, o tai suklysi.</i>	<i>Neskubėk, nes suklysi.</i>	gr
Pažyminio šalutinis sakinytis nevertotinas ne prie pažymimojo žodžio.	<i>Airija – atšiauraus būdo žmonių kraštas, kurie gyvena tarp pelkių. Jie gyveno trobose kartu su kiaulėmis, kurių stogai buvo kiauri.</i>	<i>Airija – atšiauraus būdo žmonių, kurie gyvena tarp pelkių, kraštas. Jie gyveno kartu su kiaulėmis trobose, kurių stogai buvo kiauri.</i>	gr
Išplėstiniai pažyminiai nevertotini ne greta pažymimojo žodžio.	<i>Vyrui ji nenorėjo pasakyti nė žodžio, sėdinčiam ant dėžės.</i>	<i>Vyrui, sėdinčiam ant dėžės, ji nenorėjo pasakyti nė žodžio.</i>	gr

SAKINIO DALIŲ DERINIMAS

Kūrinių pavadinimai			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotini kūrinių autorių ir kūrinių pavadinimai vardininko linksniu, kai juos reikia derinti su sakinio žodžiais, reikalaujančiais kitų linksnių.	<i>Motinos paveikslą galime pamatyti Šatrijos Raganos „Sename dvare“, Žemaitės „Marti“ bei Jono Biliūno „Liūdna pasaka“. Dar vienas kūrinys, kuris parodo motinos paveikslą literatūroje, yra Jonas Biliūnas „Liūdna pasaka“.</i>	<i>Motinos paveikslą galime pamatyti Šatrijos Raganos „Sename dvare“, Žemaitės „Marčioje“ bei Jono Biliūno „Liūdnoje pasakoje“. Dar vienas kūrinys, kuris parodo motinos paveikslą literatūroje, yra Jono Biliūno „Liūdna pasaka“.</i>	gr

III. STILIUS

Pastabos:

- Darbuose stiliaus trūkumais laikytini tik labai aiškūs dalykai, priskiriami konkrečiai stiliaus trūkumų grupei.
- Kalbos klaidų nevertinti kaip stiliaus trūkumų. Jeigu kalbos klaida lemia ir stiliaus trūkumą, pirmenybė teiktina kalbos klaidai žymėti. Pvz.: Tačiau maro ir ne itin draugiškai nusiteikusių vokiečių dėka Matas Šimonis lieka vienam vienas.
- Fakto klaidų nevertinti kaip stiliaus trūkumų. Sakiniai, turintys fakto klaidų, turėtų būti vertinami tik turinio aspektu.

- Sakiniai, kurie gali būti performuluoti sklandžiau (vengiant banalių, naivių apibendrinimų, pernelyg ekspresyvią, vaizdingą išraiškos priemonę pakeičiant neutralėse, labiau tinkančia sakinyje, suskaidant sakinį į kelis ar kelis sujungiant į vieną ir pan.), darbuose nevertintini kaip turintys stiliaus trūkumų.

<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Komentaras</i>	<i>Klaida</i>
Logikos trūkumai	<i>Vinco Mykolaičio-Putino psichologiniame, intelektualiniame romane „Altorių šešėly“ pagrindinis veikėjas taip pat padaro klaidą, iš kurios Liudas Vasaris tampa laimingesniu žmogumi.</i>	Tapatumo dėsnio pažeidimas	st
	<i>Kęsdamas kasdienį sielvartą ir skausmą giliai širdyje, jis išugdo charakterį, kuris nebijo mirties ir supranta, kad jo prasmė slypi kūryboje.</i>	Sąvokai suteikiamas požymis, kurio ji neturi	st
	<i>Miestai nuo senų senovės literatūroje vaizduojami didingai, juos rašytojai bando kuo labiau detalizuoti, išryškinti ir išskirti arba, atvirkščiai, sumenkinti.</i>	Minčių prieštaravimas	st
	<i>Žmogus tobulėja, jis padaro klaidų, jis sau ramiai nueina į gamtą, išsprendžia visa tai be riksmų, be dvejonių, sau gražiai, tyliai, mėnesienoje.</i>	Trūksta loginio pagrindo	st
Tikslumo trūkumai	<i>Besibaigiantys žmonės parodė, kaip sunkūs darbai ir nuolatinis badas pasmerkia mirčiai.</i> <i>Taigi muzika literatūroje ne tik vaizduoja saviraišką, bet ir įamžina lietuvių kultūrinį identitetą.</i>	Netiksliai parinktas žodis	st
	<i>Petras Sabaliūnas, tapęs tokia auka, vis tiek atranda savyje žmogiškumo, tobulėdamas dvasiškai atleidžia savo sūnui, tačiau jį neramina hipotezė, kad jo sūnaus vaikai matydami tokį pavyzdį kažkada taip elgsis su savo tėvu.</i> <i>Ji dalijosi su mumis viskuom, kuom tik galėjo.</i> <i>Šuo visada padėdavo savo šeimaininkui, kol dar buvo jaunas, bet kaip paseno, tapo nereikalingas.</i> <i>Socialinėje erdvėje yra ir kito plauko pavyzdžių.</i>	Parinktas ne to stiliaus (pvz., administracinio, šnekamojo) žodis, forma ar posakis	st
	<i>Vienas pirmųjų veiksnių, kurių imasi ūkininkas, yra seno šuns skandinimas.</i>	Supainioti paronimai	st
	<i>Literatūrinėje kryptyje klaidos patiriamos savo kailiu ir už jas atsako pats veikėjas.</i> <i>Veikėjas, susidūręs su sunkumais, išsprendė pasekmes.</i>	Netiksliai pavartotas žodžių junginys	st
	<i>Mano manymu, konkurencija yra labiausiai skatinantis dalykas žmogaus tobulėjimą.</i> <i>Nors ir visuomenėje vyrauja įvairūs stereotipai, ne visi jų laikosi.</i>	Netiksli žodžių tvarka	st

<p>Aiškumo trūkumai</p>	<p><i>Gyvenime patirtos klaidos yra bevertės, jeigu po jų nėra jokių veiksmų, kurie galėtų tau padėti ištaisyti ir pasimokyti iš jų.</i></p>	<p>Trūksta žodžio</p>	<p>st</p>
	<p><i>Ji supranta padariusi klaidą, patikėdama apgaulinga ir karšta Tiliaus meile. Tačiau ji nenuleidžia rankų, kaip tik iškelia jas į viršų.</i></p> <p><i>Pasaulis kasmet auga ir tobulėja, bet žmonės jame vis dar seni.</i></p>	<p>Neaiški mintis</p>	<p>st</p>
	<p><i>Novelėje „Lazda“ senas, aukštas, šeimos neturintis Dumbrauckas, kuris, nepasimokęs iš klaidų, muša lazda tėvą: „A tu, uncvotai! Tau vogti, vogti!.. – šaukė Dumbrauckas, pildamas man lazda per nugarą.“</i></p> <p><i>Vien pažvelgus į mūsų tėvus bei senelius, gyvenusius okupacijos metais, ištvėrusius tremtį bei atskyrimą nuo namų.</i></p>	<p>Nebaigta mintis</p>	<p>st</p>
<p>Glaustumo trūkumai</p>	<p><i>Atsakant į klausimą „ar klaidos padeda tobulėti?“, remiantis realiu gyvenimu, atsakyti yra be galo sunku</i></p>	<p>Žodžių perteklius</p>	<p>st</p>
	<p><i>Deja, klaidos gali būti nepataisomos ir gali žmogų privesti prie pražūties. Taigi klaidos gali padėti žmogui tobulėti arba privesti jį prie pražūties.</i></p>	<p>Tapačios frazės kartojimas</p>	<p>st</p>
<p>Sakiniai, kurie gali būti reformuluoti sklandžiau, nevertintini kaip turintys stiliaus trūkumų</p>	<p><i>Nagrinėtų autorių kūrinuose muzika taip pat rodo ir lietuvių tautos subtilumą bei savitą santykį su emocijų raiška.</i></p> <p><i>Vaizduotė palengvina žmogaus santykį su realybe drąsindama, padėdama priimti savo mirtingumą ir tokias neramiai ištvėriamas būsenas kaip nežinomybė ir ilgesys.</i></p> <p><i>Galima teigti, kad kelionė gali įgauti pagalbos kitiems, gerumo ir gailestingumo išraišką.</i></p> <p><i>Dvidešimto amžiaus Lietuvoje savo kelio ieškoti Liudas pradeda tėvų išsiųstas mokytis į kunigų seminariją, to meto visuomenei tai atrodė kaip didžiulis pasiekimas ir garbė.</i></p> <p><i>Lengvai galime komunikuoti su kitais žmonėmis, neboreikia plauti rūbų ir gaišti savo laiko, kai dabar viską padaro už mus technologijų pažanga.</i></p> <p><i>Noriu pasirinkti tokį kelią, dėl kurio nesigailėčiau ir kiekvieną dieną eičiau į darbą.</i></p> <p><i>Kai Liudas Vasaris savo tėvų noru išsiunčiamas į kunigų seminariją, jis supranta, jog tai užgožia jo vidinę laisvę.</i></p>		<p>–</p>